

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОБЕЛЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ
(НОВА РЕДАКЦІЯ)
ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА 2026-2027**

ЗМІСТ

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОБЕЛЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОБЕЛЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ), ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	4
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.....	13
3.ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ	37
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ	42
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	49
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (І, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	55
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	61

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ	65
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	72
10. ОПИС ІМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	93
11. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.....	94

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОБЕЛЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОБЕЛЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ, ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУ-ВАННЯ

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування — це стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, державні цільові програми та інші програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або затверджуються органами державної влади або органами місцевого самоврядування.

Законодавчим підґрунтям для розроблення Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року є закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про стратегічну екологічну оцінку» та інші нормативно-правові акти.

Під час розроблення Стратегії враховано положення:

- Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року»;
- наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад»;
- інших нормативно-правових актів та документів державного планування.

Під час планування заходів Стратегії також враховувалися вимоги законів України «Про оцінку впливу на довкілля», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про благоустрій населених пунктів», «Про управління відходами», а також положення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року.

Стратегічне бачення розвитку Кобеляцької міської територіальної громади полягає у формуванні комфортної, безпечної та згуртованої громади з якісними та доступними послугами, сучасною інфраструктурою, стійкою економікою, прозорим управлінням та відповідальним ставленням до довкілля.

Стратегічна екологічна оцінка охоплює аналіз ймовірного впливу реалізації Стратегії та Плану заходів на стан довкілля, умови життєдіяльності населення та його здоров'я.

Об'єктом аналізу є стратегічні та оперативні цілі, а також завдання Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади.

Таблиця 1.1. Структура цілей та завдань Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року

Стратегічна ціль 1. Комфортні умови життя та якісні послуги на території громади	
Оперативні цілі	Завдання
1.1. Розвинена мережа освіти, як безпечне, цифрове та інклюзивне середовище	1.1.1. Створення безпечного та енергоефективного освітнього середовища (пожежна безпека, відеонагляд, укриття, альтернативне живлення)
	1.1.2. Цифровізація та технологічне оновлення (STEAM, сучасне обладнання, модернізація харчоблоків)
	1.1.3. Розвиток інклюзивної освіти та безбар'єрного доступу
	1.1.4. Оптимізація та розвиток освітньої мережі і логістики (у тому числі оновлення парку шкільних автобусів)
1.2. Підвищення якості та доступності медичних послуг	1.2.1. Оснащення закладів охорони здоров'я сучасним медичним та ІТ-обладнанням
	1.2.2. Розширення спектру медичних послуг (пакети НСЗУ, скринінгові програми)
	1.2.3. Заходи з підвищення конкурентоспроможності медзакладів
	1.2.4. Ремонт та облаштування внутрішніх приміщень (у т.ч. підвальних)
1.3. Покращення комунальної інфраструктури та впровадження енергоефективних заходів	1.3.1. Підвищення енергоефективності та енергонезалежності комунальних будівель (термомодернізація, ВДЕ)
	1.3.2. Забезпечення доступності та якості базових послуг (вода, освітлення, критична інфраструктура, ЦНАП)
	1.3.3. Розвиток та відновлення транспортної дорожньої інфраструктури (дороги, мости, сполучення)
1.4. Створення умов для активного відпочинку та цікавого дозвілля	1.4.1. Проведення спортивних заходів і змагань, розвиток адаптивного спорту.
	1.4.2 Підтримка місцевих спортивних команд, облаштування спортивних майданчиків у населених пунктах громади.
	1.4.3 Розвиток дитячо-юнацького спорту та розширення мережі гуртків

	1.4.4 Будівництво, реконструкція та оновлення спортивної інфраструктури.
	1.4.5. Організація відкритих культурних заходів (літні майданчики, виставки, музичні вечори)
	1.4.6. Розвиток активного туризму та зон відпочинку.
	1.4.7. Оновлення закладів культури та створення сучасних культурних просторів.
1.5. Розвиток системи соціальних послуг, забезпечення доступності та підтримка ветеранів і вразливих груп населення	1.5.1. Розвиток системи психологічної підтримки та психосоціальної допомоги для мешканців громади
	1.5.2. Створення та розвиток простору підтримки і взаємодії для ветеранів та їхніх родин
	1.5.3. Покращення матеріально-технічного забезпечення для надання соціальних та реабілітаційних послуг
	1.5.4 Підвищення доступності соціальних послуг через розвиток мобільності соціальних працівників
Стратегічна ціль 2. Сталий економічний розвиток громади	
2.1. Підтримка розвитку підприємництва	2.1.1. Освітня та консультативна підтримка бізнесу
	2.1.2. Розвиток бізнес-інфраструктури (хаби, коворкінги)
	2.1.3. Реалізація місцевих програм підтримки бізнесу
2.2. Підвищення інвестиційної привабливості громади	2.2.1. Актуалізація інвестиційного паспорту громади
	2.2.2. Розробка та оновлення містобудівної документації
	2.2.3. Розвиток міжнародного партнерства та побратимства
	2.2.4. Просування та брендинг громади
	2.2.5. Розвиток фестивального руху як інструменту туристичної привабливості та підтримки місцевого бізнесу.
2.3. Сприяння розвитку фермерських господарств, кооперативів і самозайнятості населення, стимулювання переробки сільськогосподарської продукції, та формування доданої вартості продукції.	2.3.1. Підтримка фермерства та кооперації
	2.3.2. Розвиток переробки сільгосппродукції
	2.3.3. Підтримка самозайнятості та створення доданої вартості
Стратегічна ціль 3. Відповідальне самоврядування, активна та безпечна громада	
3.1. Підвищення рівня безпеки та громадського порядку	3.1.1. Розвиток систем громадської та інформаційної безпеки та оповіщення (включаючи МАСЦО)

	3.1.2. Впровадження систем відеоспостереження та реагування
3.2. Сучасне управління громадою на засадах прозорості, відкритості та цифрової доступності	3.2.1. Розвиток електронної демократії та відкритості влади
	3.2.2. Цифровізація послуг та управлінських процесів
	3.2.3 Розвиток цифрових компетенцій та доступності
3.3. Покращення екологічного стану довкілля	3.3.1. Розвиток системи поводження з відходами
	3.3.2. Реалізація природоохоронних та екологічних заходів
3.4. Розвиток громадської участі, згуртованості та соціальної активності мешканців	3.4.1. Розвиток молодіжної політики та самоврядування з розширенням діяльності у старостинських округах
	3.4.2. Підтримка громадських та молодіжних ініціатив та участі мешканців (гранти, бюджети участі, заходи)
	3.4.3. Інтеграція ВПО та соціальна згуртованість

Аналіз структури стратегічних та оперативних цілей свідчить про комплексний підхід до розвитку громади, який охоплює соціальну, економічну, екологічну та управлінську складові. Значна увага приділяється питанням безпеки, енергоефективності, цифровізації та підвищення якості послуг для населення.

Стратегічна ціль 1. «Комфортні умови життя та якісні послуги на території громади»

Стратегічна ціль спрямована на підвищення якості життя населення шляхом розвитку сучасних, безпечних, інклюзивних та доступних послуг у сферах освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства, культури та спорту. Особлива увага приділяється:

- розвитку безпечного освітнього середовища;
- модернізації медичних закладів;
- впровадженню енергоефективних заходів;
- розвитку спортивної та культурної інфраструктури;
- підтримці ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та вразливих груп населення.

Стратегічна ціль 2. «Сталий економічний розвиток громади»

Стратегічна ціль орієнтована на формування конкурентоспроможної економіки громади через підтримку підприємництва, залучення інвестицій, розвиток фермерства, кооперації та переробки сільськогосподарської продукції.

Реалізація цієї цілі сприятиме:

- створенню нових робочих місць;
- збільшенню доходів місцевого бюджету;
- розвитку малого та середнього бізнесу;
- підвищенню інвестиційної привабливості громади.

Стратегічна ціль 3. «Відповідальне самоврядування, активна та безпечна громада»

Стратегічна ціль передбачає розвиток сучасного місцевого самоврядування на принципах прозорості, відкритості, цифровізації та громадської участі.

Пріоритетними напрямками є:

- підвищення рівня громадської безпеки;
- розвиток електронного врядування;
- покращення екологічного стану довкілля;
- підтримка молодіжних та громадських ініціатив;
- зміцнення соціальної згуртованості.

Стратегія розвитку Кобеляцької міської територіальної громади узгоджується з:

- ✓ Державною стратегією регіонального розвитку на 2021–2027 роки;
- ✓ Стратегією розвитку Полтавської області на 2021–2027 роки;
- ✓ Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року;
- ✓ Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».

Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Кобеляцької МТГ		
	Комфортні умови життя та якісні послуги на території громади	Сталий економічний розвиток громади	Відповідальне самоврядування, активна та безпечна громада
1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	+	+	+
2. Забезпечення сталого розвитку природно - ресурсного потенціалу України	+	++	+
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально - економічного розвитку	+	+	+
4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально економічний розвиток та здоров'я населення	+	0	++
5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління	0	0	+

Для оцінювання відповідності цілей використовувалася така шкала:

«++» цілі Стратегії та Плану заходів узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;

«+» цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;

«0» цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні одні до одних; цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та Плану заходів і стратегічних цілей державної екологічної політики;

«-» цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії та Плану заходів.

Результати аналізу свідчать, що більшість стратегічних цілей громади прямо або опосередковано узгоджуються із пріоритетами державної екологічної політики. Найвищий рівень відповідності простежується у напрямках забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу, зниження екологічних ризиків та інтеграції екологічної політики у процес прийняття управлінських рішень.

При розробленні Стратегії враховані ключові аспекти оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (далі – ДСРР) (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 Аналіз відповідності стратегічних цілей Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади із стратегічними цілями Державної Стратегії розвитку

Стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Кобеляцької МТГ		
	Комфортні умови життя та якісні послуги на території громади	Сталий економічний розвиток громади	Відповідальне самоврядування, активна та безпечна громада
1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	+	+	+
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	+	++	+
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування	+		++

Проведений аналіз підтверджує, що стратегічні напрями розвитку громади відповідають загальнодержавним пріоритетам у сферах конкурентоспроможності регіонів, згуртованості територій, безпеки, економічного розвитку та ефективного врядування.

Стратегічні цілі Кобеляцької міської територіальної громади також корелюють із цілями Стратегії розвитку Полтавської області на 2021–2027 роки (таблиця 1.4).

Таблиця 1.4 Аналіз відповідності стратегічних цілей Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади із стратегічними цілями Стратегії розвитку Полтавської області

Стратегічні цілі регіональної Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Кобеляцької МТГ		
	Комфортні умови життя та якісні послуги на території громади	Сталий економічний розвиток громади	Відповідальне самоврядування, активна та безпечна громада
1. Висока якість життя, комфортні і безпечні умови та добробут	++		
2. Збалансована інноваційна конкурентоспроможна економіка		++	
3. Ефективне управління розвитком громад, забезпечення балансу екосистем та охорона довкілля			++
4. Цифрова трансформація – нові можливості розвитку усіх сфер регіону	+	+	+

Отримані результати свідчать про високий рівень узгодженості стратегічних цілей громади з пріоритетами регіонального розвитку Полтавської області, зокрема у сферах якості життя населення, цифрової трансформації, екологічної безпеки та економічного розвитку.

Аналіз відповідності цілей Стратегії та Плану заходів стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року представлено у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5. Аналіз відповідності Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Кобеляцької МТГ		
	Комфортні умови життя та якісні послуги на території громади	Сталий економічний розвиток громади	Відповідальне самоврядування, активна та безпечна громада
1. Зменшення рівня промислового забруднення	+	0	+
2. Створення ефективної системи хімічної безпеки	0	0	0
3. Забезпечення раціонального використання природних ресурсів	+	+	++

4. Досягнення «доброго» екологічного стану вод	+	0	++
1. Забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату	0	0	+
2. Створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами	+	0	++
3. Підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	0	+	++
4. Збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно - заповідного фонду в Україні	+	+	++
5. Посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату	+	+	+
6. Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону	0	0	0
7. Включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами	0	0	0
8. Підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самовря-	+	0	++

дування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату			
---	--	--	--

Для оцінювання відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ цілі Стратегії та Плану заходів узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;
- + цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;
- 0 цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні одні до одних; цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та Плану заходів і стратегічних цілей державної екологічної політики;
- – цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії та Плану заходів.

Проведений аналіз свідчить, що стратегічні цілі громади переважно узгоджуються із завданнями щодо раціонального використання природних ресурсів, розвитку системи поводження з відходами, збереження біорізноманіття, підвищення екологічної безпеки та посилення адаптаційної спроможності до змін клімату.

Загалом Стратегія розвитку Кобеляцької міської територіальної громади відповідає державним і регіональним пріоритетам у сферах екологічної безпеки, соціально-економічного розвитку, цифрової трансформації та просторового планування.

Реалізація Стратегії сприятиме:

- підвищенню якості життя населення;
- зміцненню економічного потенціалу громади;
- покращенню екологічного стану території;
- посиленню адаптації громади до змін клімату;
- розвитку ефективного місцевого самоврядування.

Аналіз взаємозв'язку Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади з документами державного, регіонального та місцевого рівнів засвідчив її загальну узгодженість із ключовими пріоритетами державної регіональної та екологічної політики. Потенційних суперечностей із документами вищого рівня не виявлено. Реалізація Стратегії матиме позитивний вплив на соціально-економічний розвиток громади, підвищення якості життя населення та екологічну стійкість території.

2.ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Кобеляцька міська територіальна громада з центром у місті Кобеляки, створена рішенням Кобеляцької міської ради від 18.11.2020 №1 «Про початок реорганізації сільських рад шляхом приєднання до Кобеляцької міської ради», згідно якого до Кобеляцької міської ради приєдналися 62 населених пункти. Рішенням Кобеляцької міської ради 29 позачергової сесії восьмого скликання від 29.12.2022 № 1 утворено 9 старостинських округів Кобеляцької міської ради/

Кобеляцька громада розташована у південній частині Полтавської області, в межах Придніпровської низовини. Вона займає стратегічне положення на лівобережжі Дніпра, вздовж русла річки Ворскла — головної водної артерії краю. Унікальність географічного розташування робить громаду важливим міжрегіональним вузлом, що межує з двома районами Полтавщини та двома районами Дніпропетровської області.

Кобеляцька міська територіальна громада є однією з найбільших громад Полтавської області як за площею територій(1216,6 км²), так і за чисельністю населення (25574 осіб). Громада займає 11,2% площі району, але має лише 4,5% його населення. Густота населення (21 осіб/км²) більш ніж удвічі нижча, ніж у Полтавському районі та регіоні загалом, що свідчить про розосереджене розселення, інфраструктурні виклики та водночас потенціал для аграрного й екологічного розвитку.

Екологічний стан громади формується під впливом природних та антропогенних чинників. Основними джерелами впливу на довкілля є транспортна інфраструктура, сільськогосподарська діяльність, комунальне господарство, окремі промислові підприємства та процеси поводження з відходами. Водночас громада характеризується відносно невисоким рівнем промислового навантаження, що позитивно впливає на загальний стан навколишнього природного середовища.

Основною метою Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади є забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку із врахуванням екологічних пріоритетів, підвищення рівня екологічної безпеки та створення сприятливих умов для проживання населення.

2.1. Стан атмосферного повітря

Стан атмосферного повітря на території Кобеляцької міської територіальної громади загалом характеризується як відносно задовільний. Це зумовлено невисокою концентрацією промислових підприємств та переважанням аграрного типу господарювання. Основними джерелами впливу на атмосферне повітря є автомобільний транспорт, окремі промислові підприємства, автозаправні та газозаправні станції, а також діяльність аграрного сектору.

Протягом останніх років спостерігається тенденція до скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел, що пов'язано зі зменшенням виробничої активності окремих підприємств та частковою модернізацією виробничих процесів. Водночас суттєвий вплив на якість атмосферного повітря продовжує здійснювати автомобільний транспорт, особливо транзитний.

Відповідно до даних Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області, показники вмісту основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі наведено у таблиці 2.1. Аналіз наведених даних свідчить про відносно стабільний стан атмосферного повітря в регіоні.

Таблиця 2.1 Вміст основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі

Речовина	Клас небезпеки	Кількість міст, охоплених спостереженнями	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобовий ГДК	Максимальний вміст, мг/м ³	Максимально разовий ГДК	Частка міст (%), де середньорічний вміст перевищував:			Частка міст (%), де максимальний разовий вміст перевищував:		
							1 ГДК	5 ГДК	10 ГДК	1 ГДК	5 ГДК	10 ГДК
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Пил	III	3	0,261	1,000	1,050	1,325	18,9	-	-	20	-	-
Діоксид сірки	III	3	0,004	0,031	0,050	0,055	-	-	-	-	-	-
Оксид вуглецю	IV	3	0,917	0,728	13,000	1,383	1	-	-	72,2	-	-
Діоксид азоту	II	3	0,031	0,502	0,240	0,678	3,3	-	-	-	-	-
Оксид азоту	III	2	0,015	0,075	0,080	0,123	-	-	-	-	-	-
Аміак	IV	3	0,007	0,123	0,080	0,192	-	-	-	-	-	-
Формальдегід	II	2	0,003	0,614	0,074	0,925	22,2	-	-	17	-	-
Фтористий водень	II	1	0,000	0,153	0,018	0,458	-	-	-	-	-	-
Хлористий водень	II	2	0,010	0,385	0,1880	1,108	-	-	-	-	-	-
Сажа	III	2	0,004	0,135	0,135	0,315	-	-	-	-	-	-
Фенол	II	2	0,001	0,504	0,022	1,145	9	-	-	1	-	-

Важливим позитивним фактором стало введення в експлуатацію об'їждних доріг у межах реконструкції автомобільної дороги Н-31 Дніпро – Царичанка – Кобеляки – Решетилівка, що дозволило зменшити рух великовантажного транспорту через населені пункти громади та сприяло зниженню шумового навантаження і загазованості повітря.

На території громади відсутні підприємства, які належать до найбільших забруднювачів атмосферного повітря Полтавської області. Водночас актуальними залишаються питання контролю за викидами від автотранспорту, недопущення спалювання рослинних решток та розвитку системи моніторингу якості атмосферного повітря.

Ймовірний стан атмосферного повітря, якщо документ державного планування не буде затверджено.

У разі незатвердження документа державного планування існує ризик погіршення стану атмосферного повітря внаслідок відсутності системних заходів

щодо зниження викидів забруднюючих речовин, розвитку екологічно безпечної транспортної інфраструктури та впровадження енергоефективних технологій. Ймовірно є зростання негативного впливу автомобільного транспорту, спалювання рослинних решток та накопичення відходів на якість повітря, особливо в межах населених пунктів громади.

2.2. Радіаційний фон

Аналіз радіаційного забруднення повітря у 2024 році здійснювався на основі спостережень, наданих Полтавським обласним центром з гідрометеорології, на 5 пунктах спостереження Полтавської області: м. Гадяч, м. Лубни, м. Кобеляки, смт. В. Поділ, ЦГМ Полтава, а також Комунального підприємства «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» Кременчуцької міської ради – у м. Кременчук. Середні значення гамма-фону атмосферного повітря області в порівнянні з січнем 2023 року та за серпень-грудень 2024 року відображені на рис.2.1

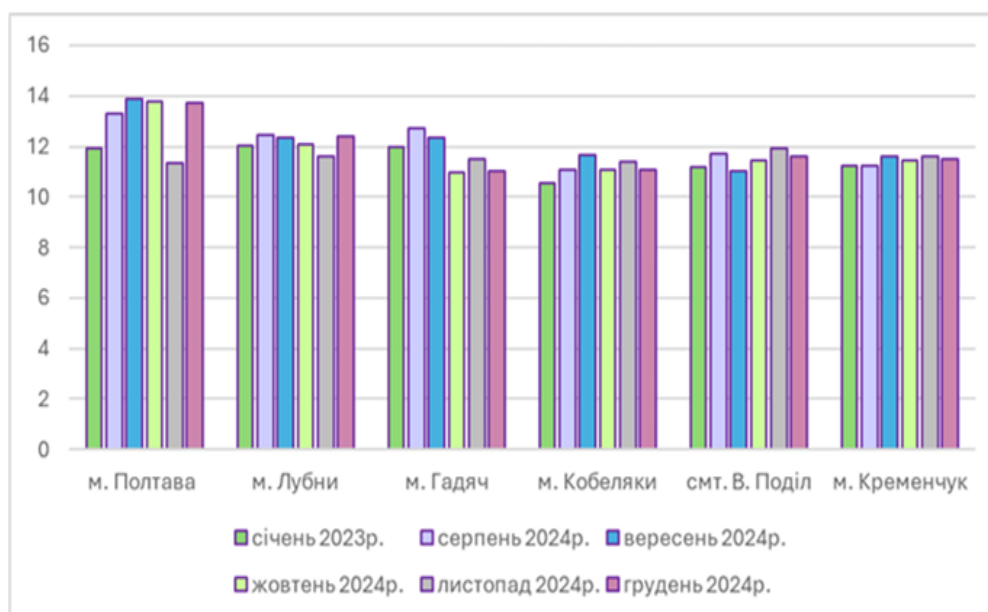

Рисунок 2.1 Середні значення гамма фону атмосферного повітря в Полтавській області, мкР/год.

Гамма-фон атмосферного повітря на всіх шести пунктах спостереження області протягом року не перевищував нормативів і залишався на рівні допустимих значень.

Державна установа «Полтавський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» єдина в області установа, що проводить понад 40 років в повному обсязі соціально-гігієнічний радіаційний моніторинг доквілля згідно з Комплексною програмою здійснення державного санітарно-гігієнічного нагляду в галузі радіаційної безпеки України.

Проте, на фоні цієї загальної тенденції не виключена ймовірність деякого нетривалого підвищення радіоактивності приземної атмосфери у випадку небезпечних стихійних метеорологічних явищ або лісових пожеж на радіаційно -

забруднених територіях. Суттєве збільшення радіоактивності приземного повітря можливе лише внаслідок техногенних аварій на радіаційно-небезпечних об'єктах як на території України, так і за її межами.

Втім, в умовах російської агресії, що триває на час складання цього звіту, не виключається ймовірність застосування противником ядерної зброї, що може призвести до докорінної зміни радіаційної ситуації та до катастрофічних наслідків для населення та навколишнього середовища.

Ймовірний стан радіаційного фону, якщо документ державного планування не буде затверджено

У разі незатвердження документа державного планування суттєвих змін радіаційного фону на території громади не прогнозується за умови відсутності надзвичайних ситуацій техногенного або воєнного характеру. Водночас відсутність заходів щодо моніторингу та реагування на потенційні загрози може знизити рівень готовності громади до можливих радіаційних ризиків.

2.3. Кліматичні умови та зміна клімату

Клімат Кобеляцької міської територіальної громади є помірно-континентальним із відносно м'якою зимою та теплим літом. Середньорічна температура повітря має тенденцію до поступового підвищення, що відповідає сучасним проявам глобальної зміни клімату.

Останніми роками спостерігається збільшення кількості посушливих періодів, хвиль спеки, інтенсивних опадів, шквальних вітрів та інших небезпечних погодних явищ. Територія громади належить до зони недостатнього зволоження, що створює ризики для сільськогосподарського виробництва та водозабезпечення.

Динаміка зміни середньорічної температури повітря на території громади наведена на рисунку 2.2, який демонструє стійку тенденцію до потепління клімату.

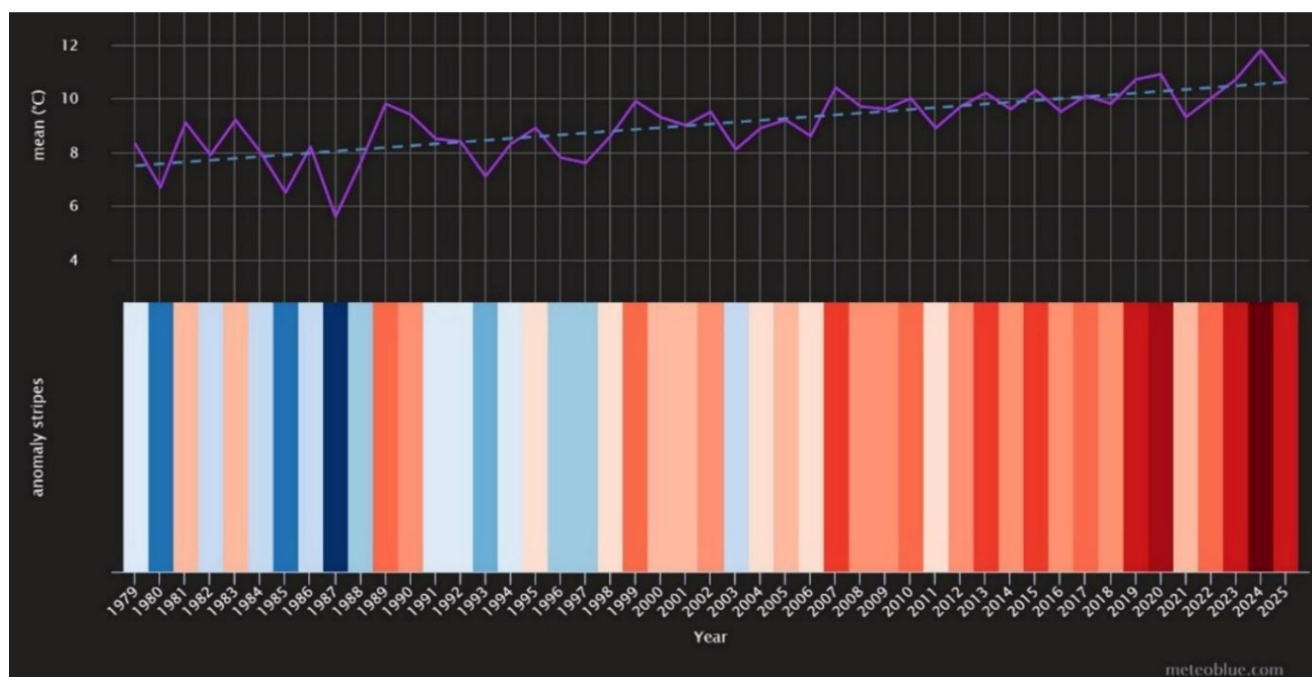

Рисунок 2.2 Річна зміна температури

Верхній графік відображає зміну середньорічної температури повітря. Пунктирна лінія показує загальний кліматичний тренд. Її поступове підвищення свідчить про стале потепління клімату на території громади. У нижній частині графіка наведено так звані «смуги потепління», де сині кольори відповідають холоднішим рокам, а червоні — теплішим. Переважання червоних відтінків в останні роки підтверджує тенденцію до підвищення температури.

Зміни річної кількості атмосферних опадів наведені на рисунку 2.3.

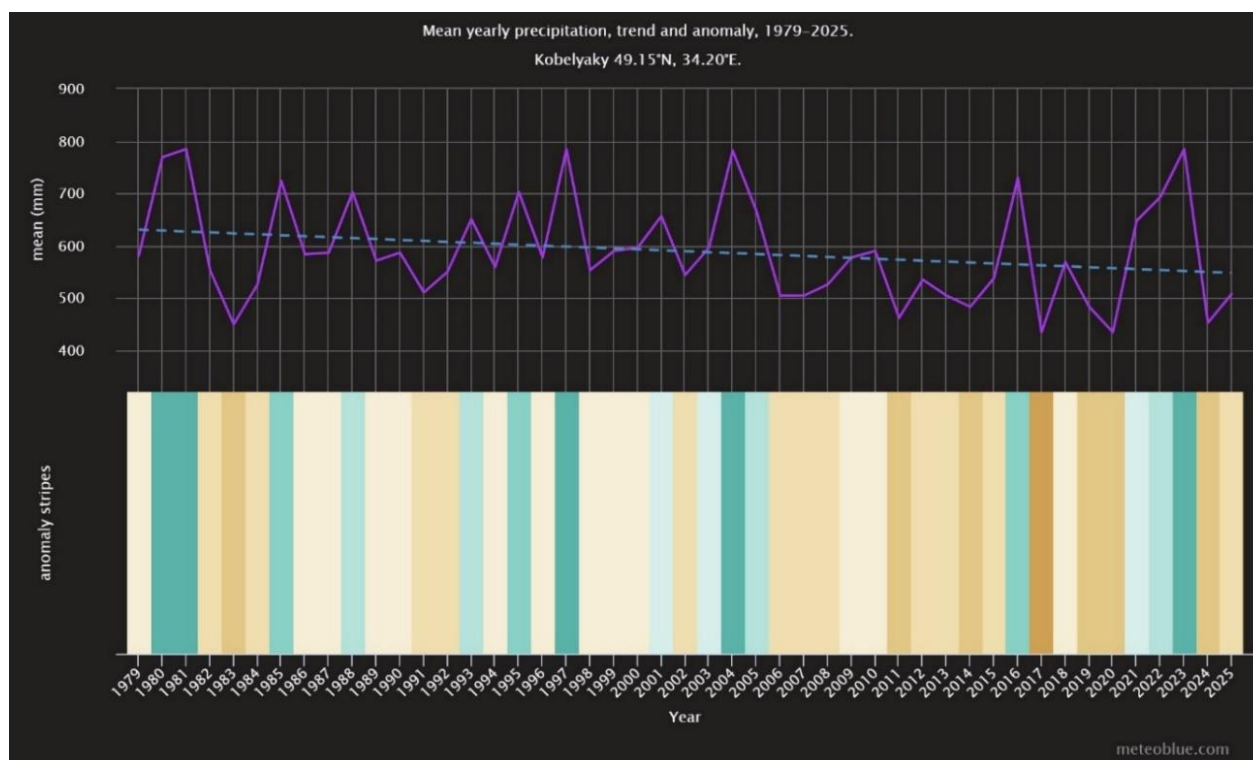

Рисунок 2.3 Річна зміна опадів

Аналіз даних свідчить про збільшення нестабільності зволоження території та чергування посушливих і більш вологих періодів.

Для більш детального аналізу кліматичних змін місячні температурні аномалії та аномалії опадів наведені на рисунку 2.4. Вони підтверджують тенденцію до підвищення температури повітря та збільшення кліматичної нестабільності.

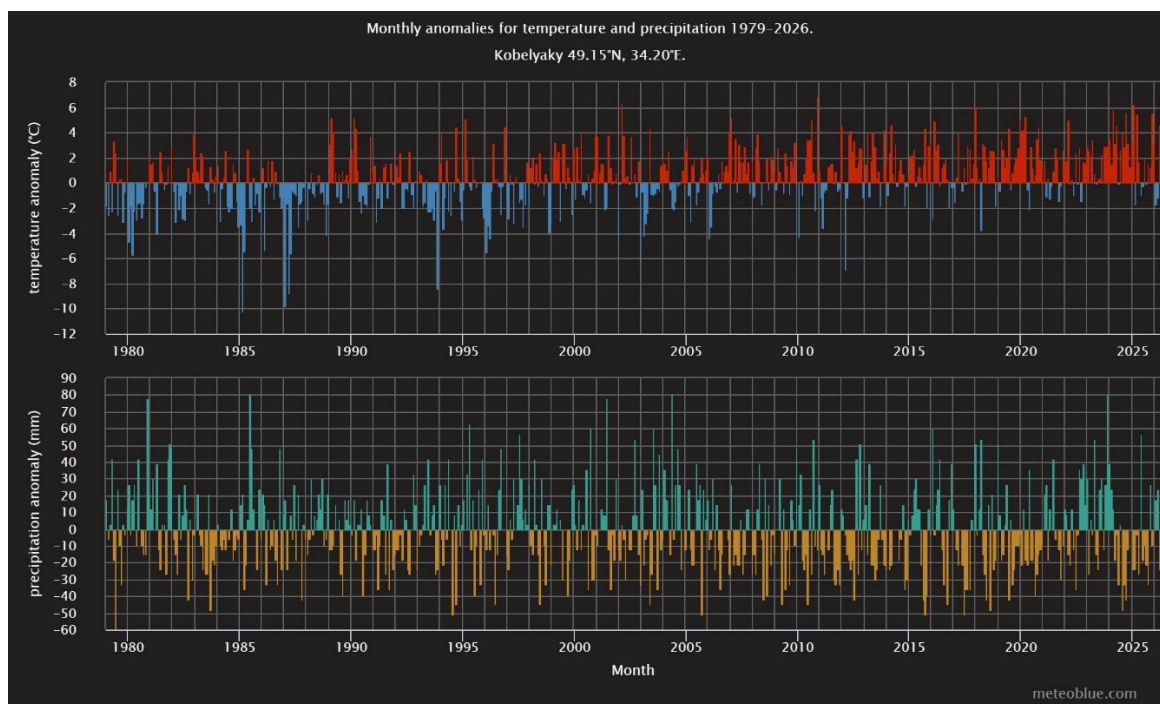

Рисунок 2.4 Місячні аномалії температури й опадів – зміна клімату

Верхня частина графіка показує відхилення температури повітря від кліматичної норми за період 1980–2010 років. Червоні відтінки відповідають теплішим місяцям, сині — холоднішим. Збільшення кількості теплих місяців упродовж останніх десятиліть є проявом глобального потепління.

Нижня частина графіка демонструє аномалії опадів: зелені кольори характеризують більш вологі періоди, коричневі — посушливі. Це свідчить про нерівномірність випадання опадів та збільшення ризику посух.

Для характеристики сезонного розподілу температури та опадів на території громади наведено відповідні кліматичні показники.

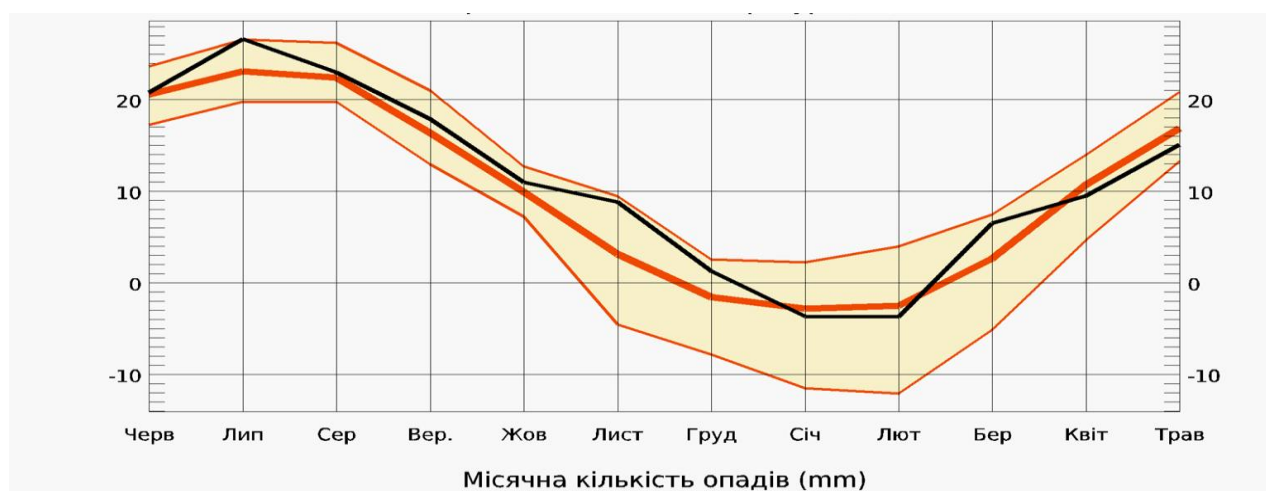

Рисунок 2.5 Середня місячна температура

Графік відображає середні температурні показники протягом року та демонструє сезонні коливання температури повітря. Найнижчі температури спостерігаються взимку, найвищі — у літній період.

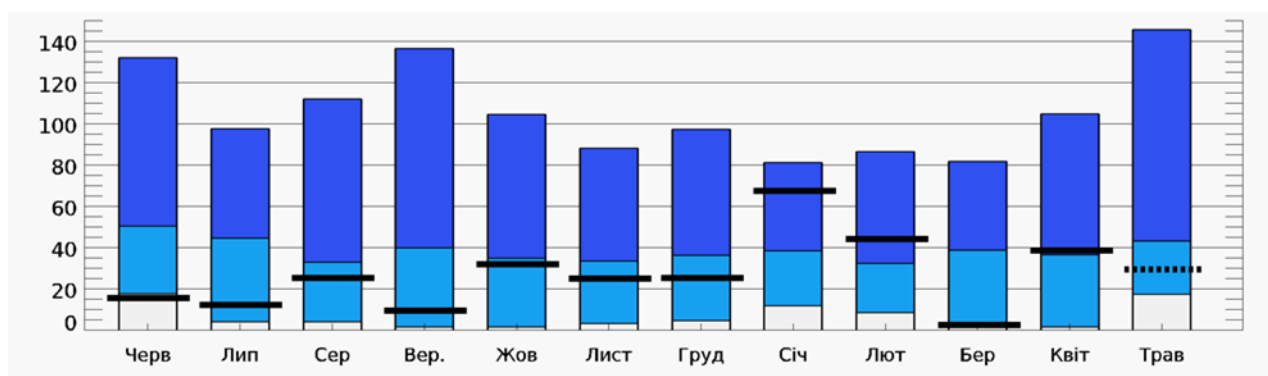

Рисунок 2.6 Місячна кількість опадів

На рисунку 2.6 відображено середньомісячний розподіл опадів протягом року. Найбільша кількість опадів припадає на літні місяці, що характерно для кліматичних умов Полтавської області.

Комплексну характеристику температурного режиму та зволоження території наведено на рисунку 2.7.

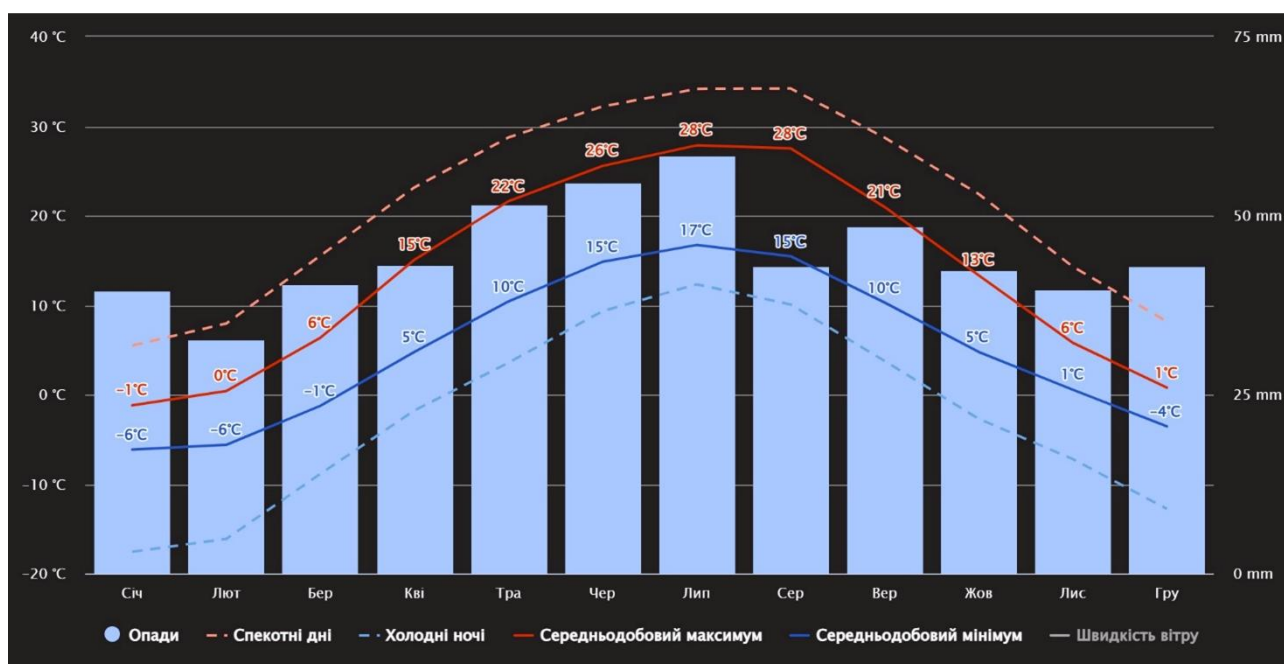

Рисунок 2.7 Середні температури та кількість опадів

Суцільна червона лінія показує середні максимальні денні температури, а синя — середні мінімальні температури. Пунктирні лінії відображають середні показники найспекотніших і найхолодніших днів за багаторічний період. Графік дозволяє оцінити сезонні зміни температурного режиму та рівень забезпечення території опадами протягом року.

Для оцінки погодних умов та тривалості сонячного періоду на рисунку 2.8 наведено співвідношення сонячних, хмарних і дощових днів.

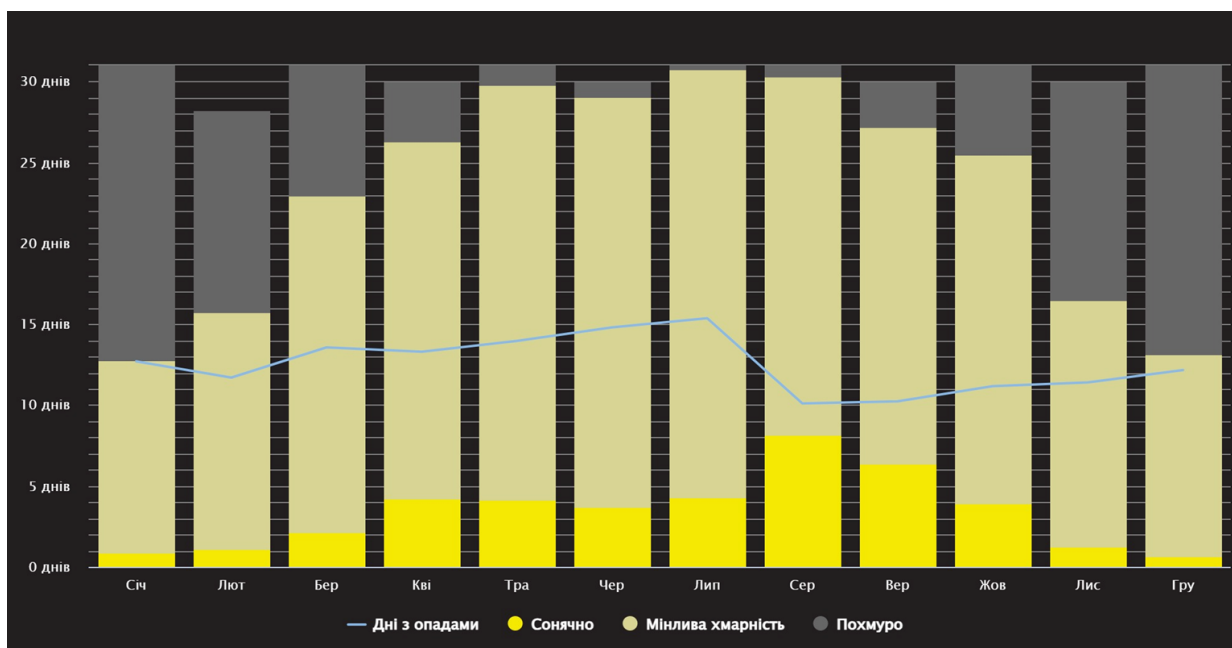

Рисунок 2.8 Хмарні, сонячні та дощові дні

Графік відображає середню кількість сонячних, частково хмарних, похмурих та дощових днів упродовж року. Найбільша кількість сонячних днів спостерігається в літній період.

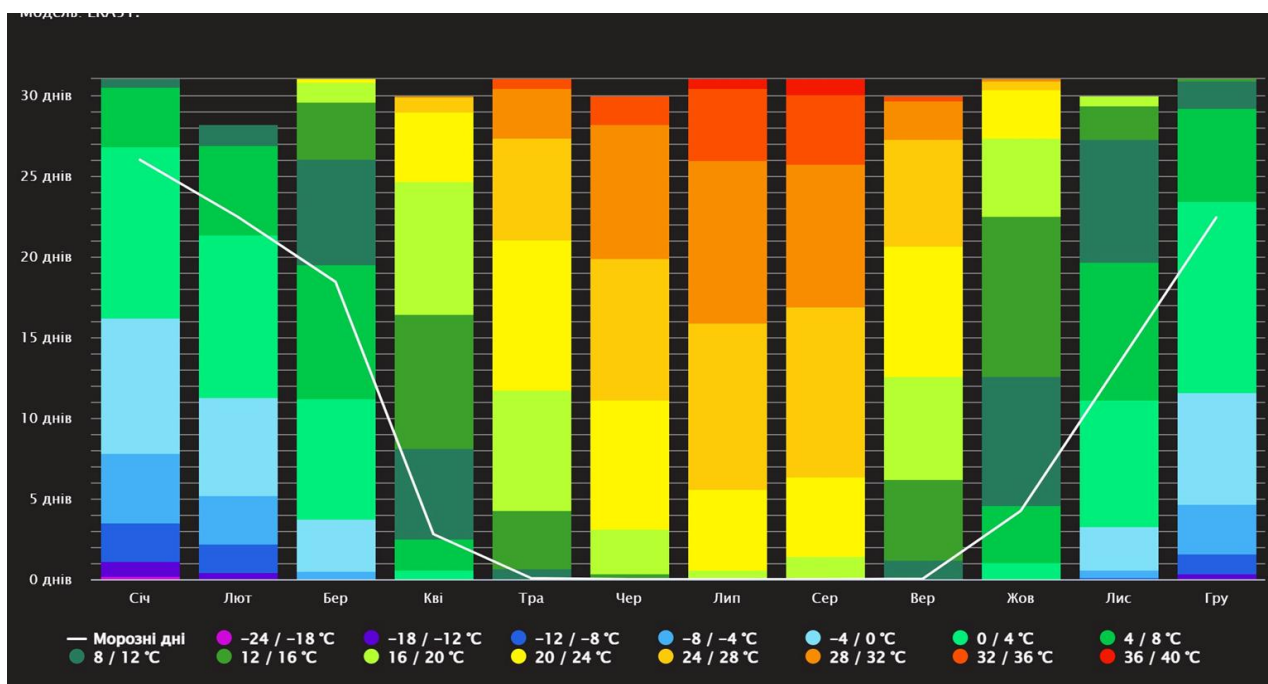

Рисунок 2.9 Максимальні температури

Діаграма показує кількість днів у кожному місяці, коли температура повітря досягає певних значень. Це дозволяє оцінити тривалість та інтенсивність періодів спеки. Важливими кліматичними характеристиками також є швидкість та напрямки вітру, що впливають на формування погодних умов і поширення забруднюючих речовин.

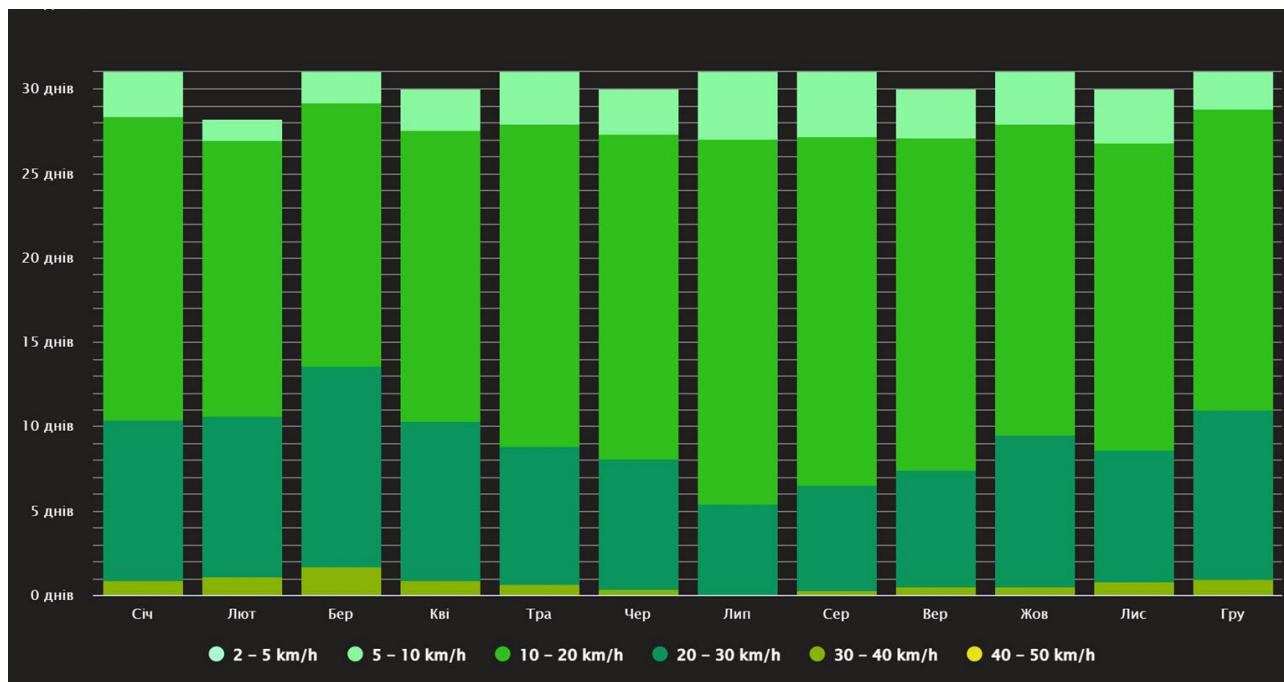

Рисунок 2.10 Швидкість вітру

На графіку наведено середні показники швидкості вітру протягом року.

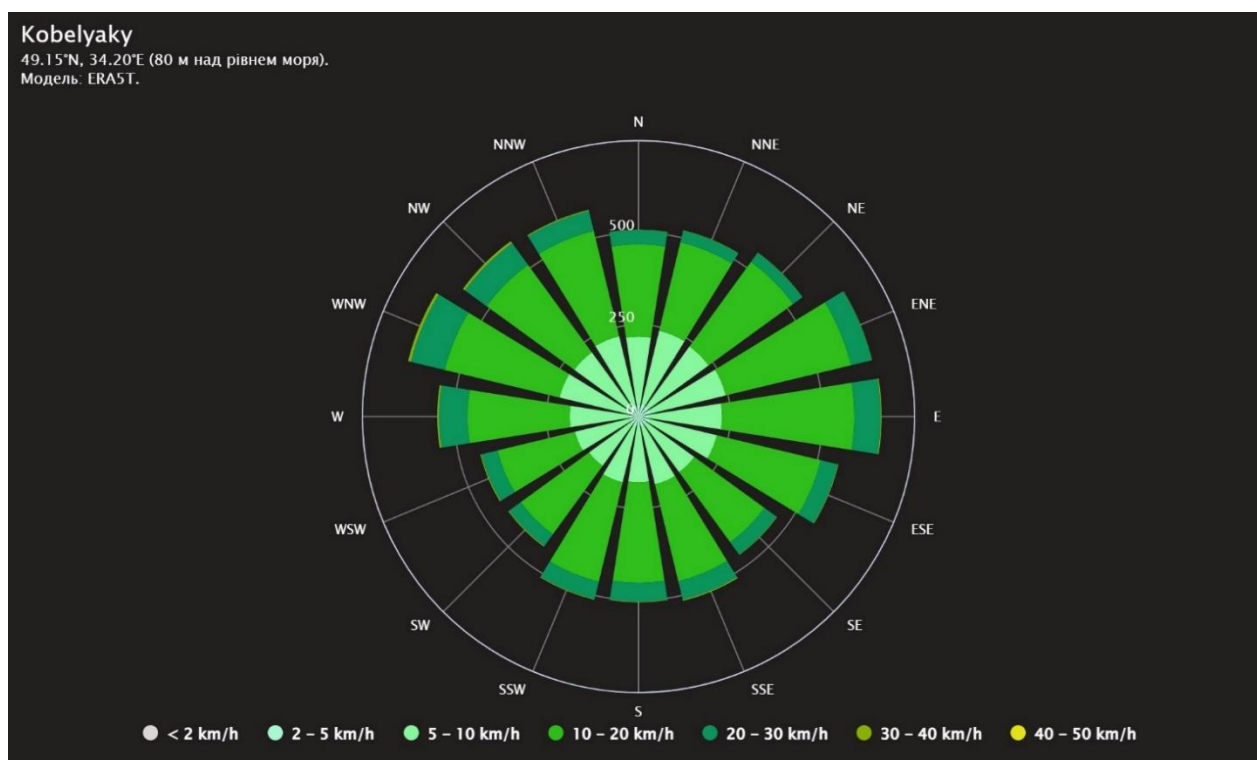

Рисунок 2.11 Напрями переважаючих вітрів

Рисунок 2.10 відображає переважаючі напрями вітру на території громади, що є важливим для оцінки кліматичних умов, якості атмосферного повітря та планування територій.

Ймовірний стан кліматичних умов, якщо документ державного планування не буде затверджено

У разі незатвердження документа державного планування зберігатиметься тенденція до посилення негативних наслідків зміни клімату, зокрема підвищення температури повітря, збільшення кількості посушливих періодів, нестабільності опадів та частоти небезпечних погодних явищ. Відсутність системних адаптаційних заходів може призвести до погіршення умов ведення сільського господарства, деградації земель та зростання дефіциту водних ресурсів.

2.4. Водні ресурси

Відповідно до карти гідрологічного <https://geomap.land.kiev.ua/zoning-7.html> територія районування України Кобеляцької міської територіальної громади відноситься до Сульсько-Ворсклинської підобласті достатньої водності. Відповідно до карти ландшафтно-геохімічного районування України <https://geomap.land.kiev.ua/zoning-13.html> геохімічні ландшафти з різною здатністю до міграції і накопичення забруднюючих речовин на даній території зустрічаються з переважаючою здатністю до акумуляції. До земель водного фонду на території Кобеляцької міської територіальної громади належать землі, зайняті річками, озерами, водосховищами, ставками, болотами, прибережними захисними смугами уздовж річок та навколо водойм. Площа водного фонду - 18557,1870 га. Територія громади на півдні омивається Дніпродзержинським водосховищем, протікають річки: Ворскла, Оріль, Кобелячка. Паспортизовано 5 водних об'єктів (ставки) загальною площею 25,0894 га. Згідно Водного кодексу України, річки Ворскла та Оріль класифікуються як середні, з шириною прибережної захисної зони 50,0 м, р. Кобелячка - мала з шириною прибережної захисної зони 25,0 м.

Оцінка поточного екологічного стану водних джерел громади свідчить, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія річкового фонду замулилася, заросла болотною рослинністю та чагарниками, втратила своє природне значення, а тому об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності. Проблемним питанням залишається укріплення берегів річок та водосховища, створення захисних лісових насаджень, а також виокремлення прибережних захисних смуг водойм. Значну частку в забрудненні поверхневих джерел громади вносить змив із урбанізованих територій. Із зливовими стічними водами до водних об'єктів надходять завислі речовини, органіка, азот, фосфорні та інші речовини.

За даними порталу електронних послуг Державного агентства водних ресурсів України у 2024 році із природних водних об'єктів Полтавщини забрано 125,666 млн м³, що більше ніж у попередньому році на 5,858 млн. м³ (або 4,7%), в тому числі 83,947 млн м³ (що на 0,577 млн м³, або на 0,7% менше ніж у 2023 році) з підземних водних об'єктів. Використання свіжої води у порівнянні з попереднім роком збільшилось на 5,653 млн м³:

у 2024 році 595 водокористувачами використано 76,765 млн м³,

у 2023 році 598 водокористувачами використано 71,112 млн м³

у 2022 році 545 водокористувачами використано 70,353 млн м³ ;

Задоволення потреб місцевих жителів у наданні житлово - комунальних послуг в сфері централізованого водопостачання на території громади здійснюють ККП “Водоканал плюс” (територія обслуговування — м.Кобеляки, 5256 абонентів) та ГКП “Переволочанське” (територія обслуговування — с.Світлогірське, с.Кишеньки, с.Солошино — 1,6 абонентів).

Для здійснення централізованого водопостачання ГКП “Переволочанське” експлуатує 8 свердловин, з яких 6 шт. – в с. Світлогірське та 2 шт. – в с. Солошині. Протяжність водопровідних мереж становить 37,6 км. Джерелом централізованого питного водопостачання підприємства є виключно природні ресурси підземних вод. Вода видобувається з артезіанських свердловин водоносного горизонту р. Дніпро (від греблі Кременчуцького водосховища до греблі Кам’янського водосховища).

На балансі ККП «Водоканал Плюс» перебуває 26 одиниць техніки, діяльність підприємства забезпечують 70 штатних працівників. Станом на 01.01.2026 року в обслуговуванні знаходиться 43 артезіанські свердловини, з яких здійснюється централізоване водопостачання жителям міста Кобеляки (13 артезіанських свердловин) та населеним пунктам громади (сіл Красне, Правобережна Сокілка, Лучки, Озера, Прощурапди, Підгора, Чкалове, Шенгури, Лівобережна Сокілка, Гарбузівка, Перегонівка, Лебедине, Суха, Полісся, Придніпрянське, Рідне. Безпеченість централізованим водопостачанням складає 27,11% населення.

Таблиця 2.2 Динаміка обсягів реалізації питної води підприємствами громади за категоріями споживачів

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
ГКП «Переволочанське»					
Споживання питної води, тис. м ³ – всього, у т.ч.	75,4	81,3	81,0	87,0	85,0
- населення	73,0	78,0	78,3	85,1	83,1
підприємства	2,4	3,3	2,7	1,9	1,9
ККП «Водоканал Плюс»					
Споживання питної води, тис. м ³ – всього,	282,99	290,09	417,19	381,44	370,30
у тому числі:					
- населення	259,09	267,24	393,13	356,28	343,7
підприємства	17,6	16,43	18,52	18,98	26,6

Аналізуючи структуру водоспоживання по групах споживачів, найбільшу питому вагу в загальному обсязі реалізованих послуг по водопостачанню займає населення - 97,8%. Динаміка поступового зростання пов’язана зі збільшенням чисельності фактичного населення, зокрема за рахунок внутрішньо переміщених.

Система водовідведення у Кобеляцькій міській територіальній громаді має змішаний характер і представлена як централізованими, так і індивідуальними рішеннями.

На території громади функціонує 3 каналізаційно-очисних споруд (КОС м.Кобеляки, Кобеляцький ПНБІ, Ліщинівський ПНБІ). Очистка проводиться в

біоставках та підземних полях фільтрації. КОС м. Кобеляки побудовані по типовому проекту, очистка стоків проводиться механічним та біологічним шляхами. Потужність очисних споруд – 1200 м³. Щоденно надходить 400-600 м³. Після очистки стічні води виводяться до р.Кобелячок. По результатам лабораторних досліджень якості очистки стічних вод КОС м.Кобеляки відповідає нормам. Послуги з водовідведення надає ПОКП «Полтававодоканал». Система централізованого водовідведення міста включає:

- ✓ каналізаційні мережі загальною протяжністю 15,6 км;
- ✓ 3 каналізаційні насосні станції;
- ✓ 1 очисну споруду потужністю 1 400 м³ на добу.

Очищення стічних вод здійснюється із застосуванням повного циклу механічної та біологічної очистки. Технологічний процес передбачає використання механічних решіток, пісколовок, первинних і вторинних відстійників, а також аеротенків, що забезпечує належний рівень очищення стоків перед їх скиданням у природне середовище. Водночас у приватному секторі громади централізована система водовідведення відсутня. Населення переважно використовує індивідуальні системи — вигрібні ями, обслуговування яких здійснюють приватні підприємці. Така ситуація створює додаткові екологічні ризики та підкреслює необхідність розвитку і розширення централізованої системи водовідведення у перспективі.

У 2024 році загальне водовідведення Полтавської області становило 81,24 млн м³ (78,961 млн м³ – 2023 рік, 71,548 млн м³ – 2022 рік, 78,141 млн м³ – 2021 рік; 77,359 млн м³ – 2020 рік), що більше за попередній рік на 2,9 %. У поверхневій водні об'єкти скинуто очисними спорудами 42 підприємств області 73,051 млн м³ стічних вод, що на 2,298 млн м³ більше у порівнянні з 2023 роком. Найбільше забруднених зворотних (стічних) вод у 2024 році скинуто підприємствами добувної промисловості та розроблення кар'єрів (3,99 млн м³) та підприємствами водопостачання, каналізації та поводження з відходами (1,88 млн м³).

За мікробіологічними показниками у звітному році досліджено 8822 проб води централізованого водопостачання, зафіксовано 4,8% нестандартних проб; 720 проби води децентралізованого водопостачання, з яких 9% не відповідали гігієнічним вимогам. Основна причина виникнення мікробного забруднення води являється зношеність водопровідних мереж, що призводить до аварійних ситуацій на мережі та вторинного забруднення питної води.

Таблиця 2.3. Бактеріологічна забрудненість питної води джерел водопостачання, кількість проб, що не відповідали стандартам, %

№ з/п	Полтавська обл.	2010	2013	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Системи централізованого водопостачання (всі)	1,78	2,0	2,82	5,4	5,4	4,6	4,9	5,4	2,4	4,7	4,8
1.1	підземні джерела централізованого водопостачання	1,14	1,7	2,36	4,1	2,18	2,5	2,31	2,4	1,0	3,7	5
1.2	джерела децентралізованого водопостачання	1,94	1,7	4,06	3,7	5,7	5,4	5,4	3,0	1,9	9,4	9

Інформації щодо осередків забруднення підземних вод у межах Кобеляцької міської територіальної громади до Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської ОВА не надходило.

Ймовірний стан водних ресурсів, якщо проект ДДП не буде затверджено.

У разі незатвердження документа державного планування зберігатимуться тенденції до погіршення екологічного стану поверхневих водних об'єктів, подальшого замулення та заростання річок і ставків, а також недостатнього розвитку систем централізованого водовідведення. Відсутність комплексних природоохоронних заходів може призвести до збільшення ризиків забруднення поверхневих і підземних вод неочищеними або недостатньо очищеними стічними водами.

2.5 Земельні ресурси

Територія громади розташована в смузі чорноземів, що є характерним для лісостепової зони, ґрунти переважно малогумусний чорнозем. В той же час певні гідрографічні умови обумовлюють розмаїтість ґрунтового покриву. Так, в місцях, наближених до річок Ворскла, Оріль, Кобелячка, а також інших понижених зволжених ділянках біля водосховища, мають місце ґрунти – лугові солонцюваті, лугові болотні, торф'яники, солонці лугові та їх комплекси. Ці території є сприятливими для пасовищ та сіножатей. У випадку їх осушення можливе використання під овочеві, технічні культури та кормові угіддя. Таким чином, ґрунтовий покрив Кобеляцької міської територіальної громади представлений переважно чорноземами типовими малогумусні або слабогумусні на лесових відкладах, піщаними та супіщаними ґрунтами; у заплаві вздовж русел річок поширені лучні, лучно-болотні, торф'яно-болотні, торф'яні ґрунти на делювіально-алювіальних відкладах (рис. 2.12).

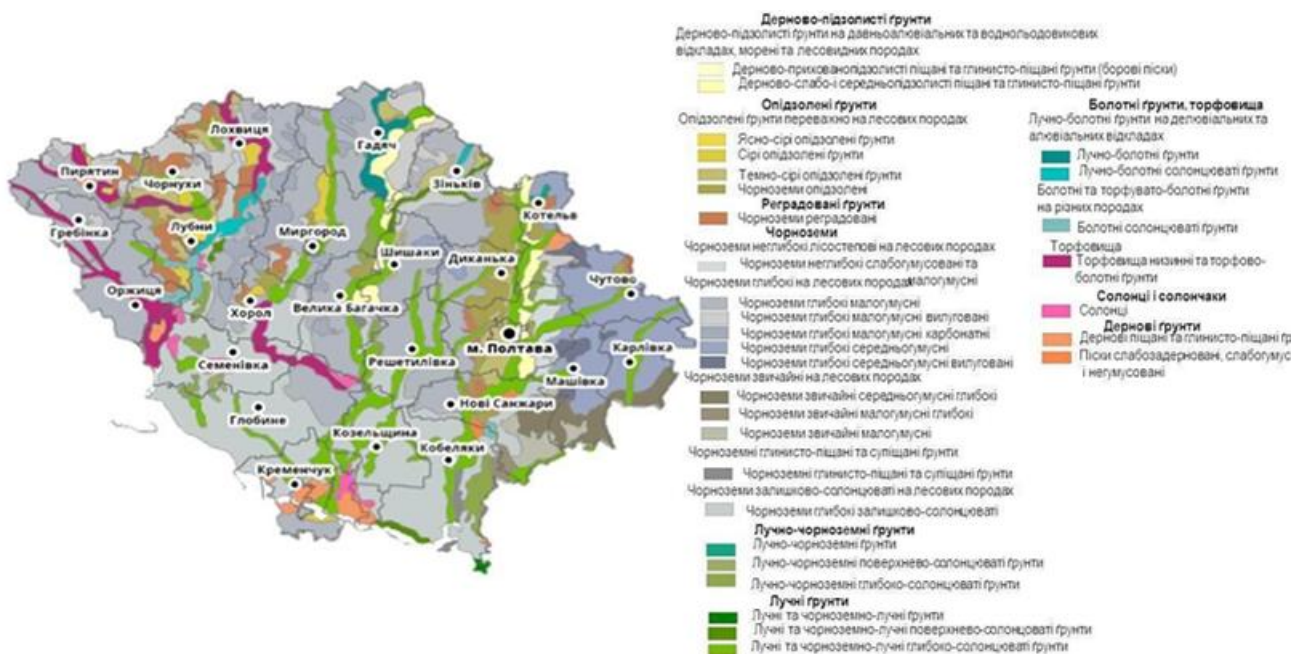

Рисунок 2.12 Карта ґрунтів Полтавської області

В геоструктурному відношенні Кобеляцької міської територіальної громади розташована в межах Дніпровсько-Донецької западини. Відповідно до карти агроґрунтового <https://geomap.land.kiev.ua/zoning-2.html> територія районування Кобеляцької України міської територіальної громади відноситься до Лівобережної низовинної провінції, терасової низовини, не дренованих засолених солонцюватих ґрунтів. Відповідно до карти ґрунтів Полтавської області на території громади переважають чорноземи середньо та малогумусовані, лучно-чорноземні ґрунти.

Незважаючи на значні площі, зайняті чорноземами, на території Кобеляцької міської територіальної громади, як і в Полтавській області загалом, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Основним процесом є втрата гумусу ґрунту.

В Полтавській області розорано близько 61,7% від усієї території (82% сільськогосподарських угідь), більше, ніж в середньому по Україні (до 60%). Подібне використання земельних ресурсів не відповідає вимогам раціонального природокористування. Співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, лісових насаджень, що склалося, негативно впливає на стійкість агроландшафту. Серед основних чинників негативного впливу на земельні ресурси сільськогосподарського виробництва є: значна розораність земель і, що найбільш небезпечно, на схилах; порушення і не дотримання сівозмін; застосування важкої техніки; недостатність внесення органічних та мінеральних добрив; надмірна насиченість структури посівних площ технічними культурами і, особливо, соняшником. Негативним чинником є також збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників.

Разом з тим, ґрунти Полтавської області легко піддаються механічному руйнуванню внаслідок ерозії та дефляції (рис. 2.13).

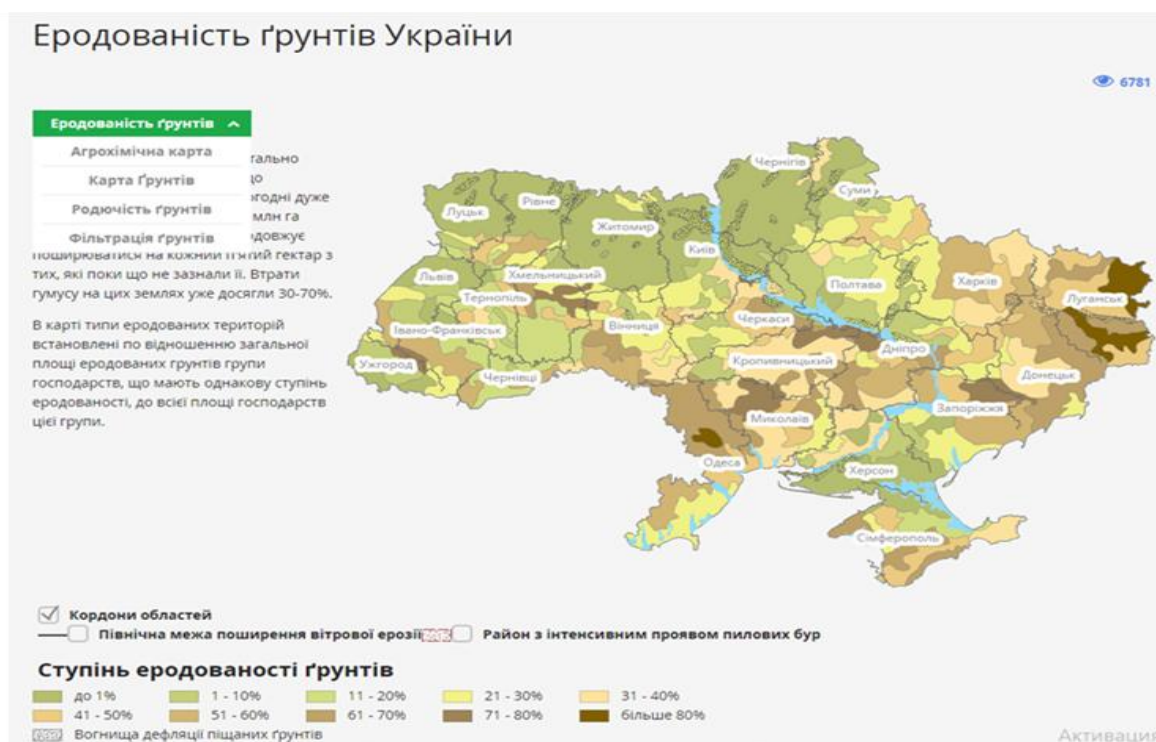

Рисунок 2.13 Ступінь еродованості ґрунтів

Відсоток еродованих та ерозійно небезпечних сільськогосподарських земель на території Кобеляцької міської територіальної громади коливається в межах 11-20% від загальної площі, що пов'язано з розораністю земель. Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів - зсувів, підтоплення, є незначними на даній території.

Загальний земельний фонд Кобеляцької громади становить 121,4 тис. га, з яких 15,0 тис. га (понад 12%) розташовані в межах населених пунктів. Показник забезпеченості землею на одного мешканця громади є досить високим і становить 4,7 га, що значно перевищує середні показники по багатьох регіонах України. Зокрема, на одного жителя припадає 3,2 га сільськогосподарських угідь, у тому числі 2,5 га найбільш цінного ресурсу — ріллі.

Структура земельного фонду за категоріями (рис.2.13) чітко відображає аграрно-ресурсний профіль території: домінуючу частку займають землі сільськогосподарського призначення (68%). Важливою особливістю громади є також значна частка земель водного фонду (15%) та лісогосподарського призначення (10%), що створює передумови для розвитку не лише рослинництва, а й рекреації, рибного господарства та екологічного туризму

Рисунок 2.14 Структура земельного фонду за категоріями,%

Аналіз форм власності та цільового призначення земель, деталізований у таблиці 2.4

Таблиця 2.4 Земельний фонд громади, га.

Земельні ресурси	Всього, га
Землі державної форми власності	33 886,2837
Землі комунальної форми власності	4 966,2188
Землі приватної форми власності	19 196,99

Розподіл за цільовим призначенням	
Землі с/г призначення	82375,8177
Землі житлової і громадської забудови	2203,9305
Землі лісогосподарського призначення	11916,9533
Землі промисловості, транспорту, зв'язку енергетики, оборони та іншого призначення	2187,8708
Землі оздоровчого, природоохоронного, рекреаційного призначення	207,0225
Землі водного фонду	18557,1870
Інші (яри, піски)	3954,8428

Значний обсяг земель державної власності (33,9 тис. га) порівняно з комунальною (4,9 тис. га) вказує на потужний резерв для подальшої інвентаризації та передачі ресурсів у розпорядження громади для збільшення надходжень до місцевого бюджету.

Площа земель сільськогосподарського призначення (понад 82 тис. га) підтверджує статус громади як одного з провідних аграрних осередків регіону.

Господарську діяльність здійснюють близько 130 агроформувань. Сфера господарювання - рослинництво. Основні площі в рослинництві зайняті під зерновими, зокрема, пшеницею, кукурудзою, соняшником.

Ймовірний стан земельних ресурсів, якщо проєкт ДДП не буде затверджено

У разі незатвердження Стратегії розвитку громади існує ймовірність подальшої деградації земельних ресурсів, зниження родючості ґрунтів, посилення ерозійних процесів та втрати гумусу. Відсутність системних заходів щодо раціонального використання земель, дотримання сівозмін та екологізації сільськогосподарського виробництва негативно впливатиме на стан агро ландшафтів громади.

2.6. Природно-заповідний фонд, екологічна мережа, рослинний і тваринний світ

Станом на 01.01.2026 природно-заповідний фонд (ПЗФ) Полтавської області налічує 396 територій та об'єктів загальною площею 142853,3175 га, що складає 4,968 % від загальної площі області. З них 30 мають статус загальнодержавного значення: 2 національні природні парки, 20 заказників, 1 ботанічна пам'ятка природи, 1 ботанічний сад, 2 дендрологічних парки, 4 парки-пам'ятки садово паркового мистецтва. Кількість територій та об'єктів ПЗФ місцевого значення становить 366, з яких: 5 – регіональні ландшафтні парки, 161 – заказники (55 ландшафтних, 3 лісових, 38 ботанічних, 7 загальнозоологічних, 2 орнітологічних, 4 ентомологічних та 52 гідрологічних), 138 – пам'ятки природи (13 комплексних, 111 ботанічних, 2 зоологічних, 3 гідрологічних, 9 геологічних), 48 заповідних урочищ, 1 дендрологічний парк та 13 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва.

Існуюча природно-заповідна мережа Кобеляцької громади нараховує 8 територій та об'єктів загальною площею 25096,6 га або 17% до загальної площі природно – заповідного фонду Полтавської області (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 Об'єкти природно – заповідного фонду громади

№ п/п	Назва об'єкта	Категорія	Площа (га)	Місцезнаходження заповідного об'єкту	Постанова, рішення, згідно якої створено даний об'єкт
1	Жукове	Заказник ландшафтний	100	с.Сухинівка (с.Полісся)	Рішення облради від 27.10.1994
2	Перегонівський	Заказник ландшафтний	150	с.Перегонівка	Рішення облради від 27.10.1994
3	Шарівка	Заказник ландшафтний	254	між с.Кунівка (с.Рідне) м.Кобеляки	Рішення облради від 20.12.1993
4	Ревущине	Заказник ландшафтний	616	с.Ревущине	Рішення облради від 12.02.1999
5	Глинський	Заказник гідрологічний	276,6	с.Красне, справа а/д Кобеляки – Дніпро	Рішення облради від 04.09.1995
6	Ситникове	Заказник гідрологічний	300	с.Іванівка, зліва а/д Кобеляки – Дніпро	Рішення облвиконкому №671 від 28.12.1982
7	Шкурине	Заповідне урочище	200	Між селами Деменки, Василівка, Проскури, справа а/д Кобеляки – Кам'янське	Рішення облвиконкому №74 від 17.04.1992
8	Нижньоворсклянський	Регіональний ландшафтний парк	23200*	Долина р.Ворскла з острівною системою в Дніпродзержинському водосховищі (між селами Правобережна та Лівобережна Сокілки, Вільхуватка, Орлик, Придніпрянське, Лучки, Світлогірське), ДП "Кременчуцький лісгосп"	Рішення облради від 24.12.2002

*- з врахуванням площі ландшафтного заказника загальнодержавного значення "Лучківський" (1620 га), який увійшов до складу РЛП

В цілому сучасна природно – заповідна мережа Кобеляччини в значній мірі репрезентує флористичне різноманіття, поширену та рідкісну рослинність .

Унікальність природних ресурсів полягає в тому, що на території громади знаходиться Регіональний ландшафтний парк «Нижньоворсклянський» (РЛП). Парк має велике значення, як ділянка найменш порушених природних наземних і водних екосистем центральної та гирлової частини пониззя р. Ворскла з острівною системою Кам'янського водосховища, де виявлена значна кількість регіонально рідкісних та включених до Червоної книги України видів рослин та тварин, а також види, занесені до Європейського Червоного списку. До складу РЛП «Нижньоворсклянський» увійшли ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Лучківський» (1 620 га, зберігши свій статус), 5 заказників місцевого значення на островах у гирлі р. Ворскла: ландшафтні – «Вільховатський» (452 га), «Вишняки» (1 405 га), «Крамареве» (217 га), «Пелехи» (452 га), ботанічний – «Новоорлицькі кучугури» (672 га) та заповідне урочище «Сокільське» (243 га) на лівому березі р. Ворскла.

З метою подальшого поліпшення заповідної справи, збереження цінних природних та ландшафтних комплексів, об'єктів тваринного та рослинного світу, рішенням Кобеляцької міської ради від 02.12.2021 №8 затверджено «Програму фінансування установи природно-заповідного фонду регіонального ландшафтного парку «Нижньоворсклянський» на 2025 - 2027 роки». Загальний обсяг фінансових ресурсів необхідних для реалізації програми складають 5,7 млн.грн.

Відповідно даних <http://emerald.net.ua> на території Кобеляцької міської територіальної громади наявні об'єкти Смарагдової мережі: Nyzhnovorsklianskyi Regional Landscape Park (SiteCode: UA0000072); Vorskla river valley (SiteCode: UA0000311).

В цілому сучасна природно – заповідна мережа Кобеляччини в значній мірі репрезентує флористичне різноманіття, поширену та рідкісну рослинність. Рекреаційна діяльність на території природно – заповідного фонду є прямою інвестицією в економічний розвиток громади. Вона має здійснюватися шляхом створення сприятливих умов для відпочинку відвідувачів, включаючи різноманітне облаштування екологічних та туристичних маршрутів, а також зон відпочинку; організацію екологічних таборів для школярів та молоді; залучення місцевого населення до рекреаційної діяльності.

Рослинний світ Полтавської області багатий і різноманітний. Рослинний покрив представлений угрупованнями степів, лук, заплавної і соснових лісів, широколистяних лісів (здебільшого дібров), прибережно-водних і водних фітоценозів. Сучасний рослинний покрив регіону має трансформований характер. Напівприродні ценози збереглися переважно на заплавах річок, іноді – на їх терасах, хоча останнім часом також зазнали значних змін. Загальна кількість видів флори на території регіону складає 1514 одиниць (вищих судинних, голонасінних, хвощів, папоротей, плаунів). Це 33,5% до загальної чисельності видів України. Зональні типи рослинності, широколистяні ліси та лучні степи, займають незначні

площі. Ліси трапляються переважно на терасах річкових долин. Їх поширенню, крім антропогенного впливу, заважає засолення ґрунтів, яке є характерним для області. Степова рослинність займає схили балок і річкових долин, нерозорані кургани. Лучні степи області характеризуються найбільшою флористичною різноманітністю.

Землі лісогосподарського призначення Кобеляцької міської територіальної громади складають 11916,9533 га. Ліси є основними екологічними „легенями” громади, тому їх охорона, раціональне використання і відновлення набувають першочергового значення. Ростуть сосна, дуб, липа, вільха, тополя, клен; у підліску – ліщина, терен, шипшина, глід; на степ. ділянках – тонконіг, типчак, пирій, стоколос. За переважаючими породами ліси громади діляться на хвойні з переважанням сосни (40,7%), твердолистяні з переважанням дуба (41,2%), м'яколистяні з переважанням вільхи, тополі, верби (13,0%).

Загальна кількість видів флори на території Полтавського регіону складає 1514 одиниць (вищих судинних, голонасінних, хвоців, папоротей, плаунів). Це 33,5% до загальної чисельності видів України. Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України - 66 екз. Фауністичний список Полтавської області представлений: 66 видами ссавців; 307 видами птахів, 150 видів з яких постійно гніздяться; 10 видами земноводних та 11 видами плазунів; 38 видами риб та великим різновидом комах.

Серед загальної кількості видів найбільш вразливими є степові зооценози, з них більше половини потребують особливої охорони. Щодо мисливських тварин – у 2022 році збільшення щодо кількості основних видів спостерігалось у: оленів благородних – на 20%; лані – 28%. Зменшилася чисельність фазанів звичайних – на 25%; борсуків – на 38%; лисиць – на 10%. Чисельність інших види мисливських тварин залишалася (приблизно) на рівні попередніх років. Основні проблемні питання у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу на території громади: браконьєрство на суходолі та на воді; пошкодження місць проживання тварин; збіднення екосистем.

Фактична лісистість на території громади, як і загалом у Полтавській області, є недостатньою, а тому потребує збільшення. Тому у Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року передбачені заходи, пов'язані з озелененням території громади, відтворенням та збереженням лісів, а також підвищення рівня суспільної екологічної свідомості щодо збереження флори та фауни громади.

Ймовірний стан природно-заповідного фонду та біорізноманіття, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У разі незатвердження документа державного планування існує ризик посилення антропогенного навантаження на природні комплекси та території природно-заповідного фонду. Можливим є погіршення стану природних екосистем, скорочення площ природних середовищ існування видів флори і фауни, зростання ризиків браконьєрства та деградації рекреаційних територій.

2.7. Поводження з відходами

Питання поведження з відходами на території Кобеляцької міської територіальної громади залишається одним із важливих екологічних та соціально-економічних викликів. Як і загалом у Полтавській області, проблема управління твердими побутовими відходами (ТПВ) потребує комплексного підходу, розвитку відповідної інфраструктури та підвищення рівня екологічної свідомості населення. Надання послуг зі збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів у громаді забезпечує КП «Водоканал Плюс».

У громаді функціонує система централізованого збору твердих побутових відходів. На території м. Кобеляки та окремих населених пунктів встановлено контейнери для збору ТПВ, а також поступово впроваджується система роздільного збирання відходів. Зокрема, контейнери для сортування паперу та пластику розміщені у місті Кобеляки та найбільших населених пунктах Світлогірського, Вільховатського і Придніпрянського старостинських округів. Паралельно проводиться інформаційно-просвітницька робота щодо формування культури поведження з відходами та необхідності їх сортування.

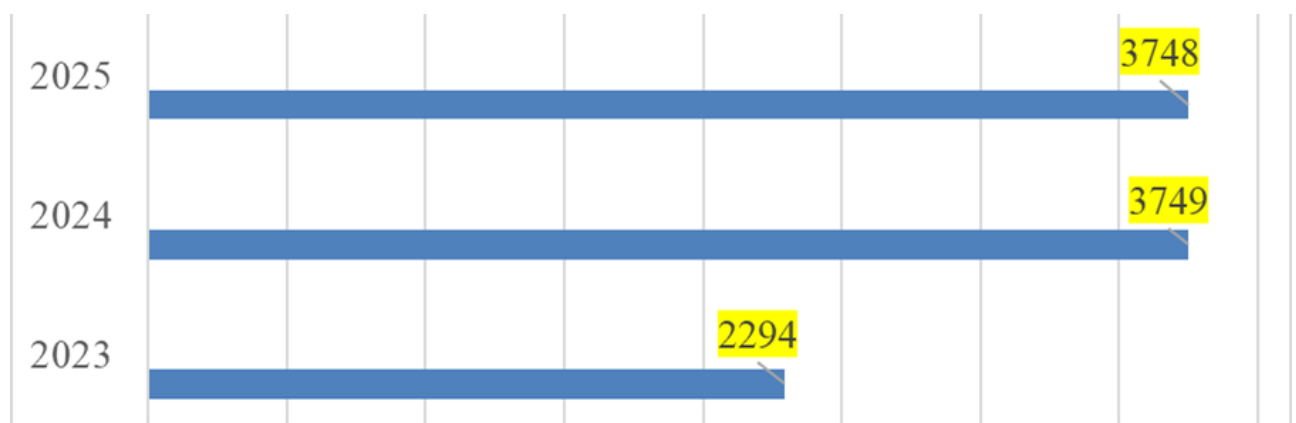

Рисунок 2.15 Динаміка накопичень твердих побутових відходів, тонн

Важливу роль у розвитку системи управління відходами відіграє участь громади в екологічних ініціативах та конкурсах. Протягом останніх років Кобеляцька громада є постійним учасником конкурсу «Екологічні ініціативи

Полтавської області». У 2023 році реалізовано проєкт «Кобеляки без сміття: встановлення контейнерів для сортування відходів», у межах якого придбано 47 контейнерів для збору твердих побутових відходів. У 2024–2025 роках реалізовано ще шість екологічних проєктів, переважно у сільській місцевості. Основні заходи були спрямовані на закупівлю контейнерів для роздільного збору ПЕТ-відходів, придбання техніки для боротьби з карантинними рослинами та проведення робіт з озеленення територій.

Окремим напрямом роботи є підтримання належного санітарного стану території громади. КП «Водоканал Плюс» здійснює комплекс заходів із благоустрою та прибирання території міста Кобеляки і прилеглих населених пунктів. На постійній основі проводяться роботи з ліквідації стихійних сміттєзвалищ, що дозволяє частково зменшити негативний вплив відходів на довкілля.

У громаді також утворюються сільськогосподарські та промислові відходи. Сільськогосподарські відходи переважно утилізуються, рівень їх утилізації становить близько 90 %. Основними підприємствами, діяльність яких супроводжується утворенням промислових відходів, є ПрАТ «Кобеляцький завод продтоварів “Мрія”» та ПрАТ «Придніпровський спецкар’єр». З метою недопущення негативного впливу на довкілля підприємства здійснюють інвентаризацію та паспортизацію відходів, а відходи I та II класу небезпеки не допускаються до захоронення на полігонах ТПВ.

Поряд із цим у громаді впроваджуються практичні заходи щодо зменшення обсягів органічних відходів. Так, із вересня 2023 року у селі Колісниківка функціонує спеціалізований майданчик для прийому органічних відходів, який обслуговується КП «Водоканал Плюс». На майданчик приймаються виключно рослинні відходи — листя, трава, бадилля, що сприяє скороченню випадків спалювання рослинних решток та позитивно впливає на стан атмосферного повітря.

Попри позитивні зміни, одним із ключових проблемних питань залишається відсутність на території громади власного полігону для захоронення твердих побутових відходів. Наразі відходи вивозяться до Горішньоплавнівської міської територіальної громади відповідно до укладених договорів, що призводить до значних додаткових витрат місцевого бюджету на транспортування та захоронення відходів.

З метою оптимізації системи перевезення відходів та зменшення логістичних витрат у постійне користування КП «Водоканал Плюс» передано земельну ділянку площею 2,1 га для облаштування перевантажувального майданчика. На його території організовано перевантаження відходів із малогабаритної спецтехніки у великовантажні автомобілі для подальшого транспортування на полігон іншої громади. Облаштування майданчика здійснено з дотриманням екологічних та санітарних норм, зауваження з боку контролюючих органів відсутні.

Важливим кроком у формуванні сучасної системи управління відходами стало розпочате впровадження положень Закону України «Про управління

відходами». Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2023 року № 947 розпочато розроблення місцевого Плану управління відходами Кобеляцької міської територіальної громади. На ці заходи з місцевого бюджету спрямовано 220 тис. грн, а у 2026 році громадою замовлено виготовлення відповідного плану.

Таким чином, у громаді поступово формується система управління відходами, орієнтована на впровадження сучасних екологічних підходів та зменшення негативного впливу на довкілля. Водночас актуальними залишаються питання подальшого розвитку інфраструктури роздільного збору, підвищення рівня утилізації відходів, охоплення послугами сільських територій та створення ефективної й економічно обґрунтованої системи поводження з відходами відповідно до сучасних екологічних вимог.

Ймовірний стан у сфері поводження з відходами, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У разі незатвердження Стратегії розвитку громади існує ризик збереження існуючих проблем у сфері поводження з відходами, зокрема недостатнього рівня роздільного збору ТПВ, утворення стихійних сміттєзвалищ та недостатнього розвитку інфраструктури управління відходами. Це може призвести до посилення негативного впливу відходів на довкілля та здоров'я населення.

2.8. Здоров'я населення

Стан здоров'я населення є одним із ключових показників соціального розвитку Кобеляцької міської територіальної громади та безпосередньо впливає на якість життя мешканців, трудовий потенціал і демографічну ситуацію. Станом на 01.01.2026 року чисельність наявного населення громади становить 25 574 особи, що складає 4,5 % від загальної чисельності населення району. Частка міського населення становить 40,7 % від загальної кількості жителів громади.

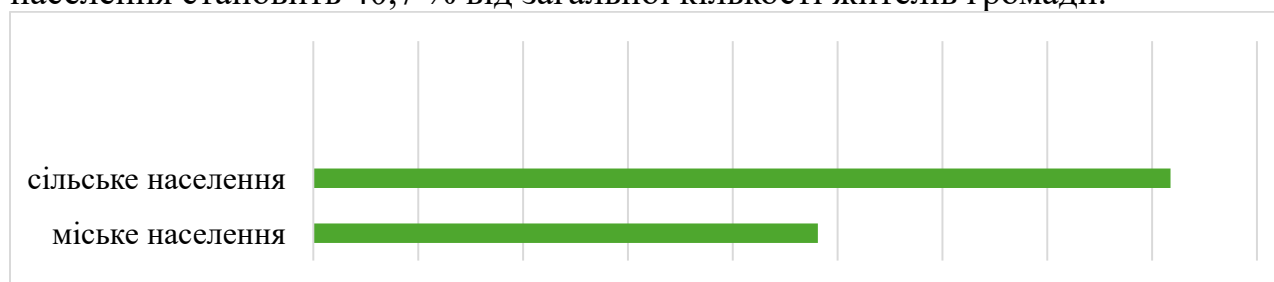

Рисунок 2.16 Населення громади, осіб

У структурі населення за гендерною ознакою переважають жінки — 54 % проти 46 % чоловіків. Водночас у віковій структурі спостерігається тенденція до старіння населення: частка осіб старшого віку залишається високою, тоді як кількість населення працездатного віку поступово скорочується. Така ситуація створює додаткове навантаження на систему соціального захисту, медичну сферу та обмежує можливості економічного розвитку громади.

Негативні демографічні тенденції посилюються природним скороченням населення та міграційними процесами. Демографічна ситуація у громаді характеризується стійкою тенденцією до зменшення чисельності населення, що зумовлено низьким рівнем народжуваності, високими показниками смертності та від'ємним міграційним сальдо. У 2025 році спостерігалось значне перевищення кількості померлих над народженими, що свідчить про посилення демографічної кризи та поступову втрату людського потенціалу громади.

Водночас суттєвий вплив на соціально-економічну ситуацію має значна кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які частково компенсують демографічні втрати громади. Разом із тим це формує додаткове навантаження на систему охорони здоров'я, соціальну інфраструктуру, житловий фонд та ринок праці. Особливо актуальними залишаються питання працевлаштування ВПО та їх соціальної адаптації. Додатковим викликом є висока частка вразливих груп населення, зокрема осіб з інвалідністю, ветеранів, багатодітних сімей та дітей, які потребують соціального захисту. Це зумовлює необхідність подальшого розвитку мережі соціальних та медичних послуг, підвищення їх доступності та якості.

Система охорони здоров'я громади представлена мережею закладів первинної та вторинної медичної допомоги. Первинна медична допомога населенню надається через 8 амбулаторій загальної практики — сімейної медицини (АЗПСМ), 11 фельдшерсько-акушерських пунктів (ФАПів) та 4 медичні пункти тимчасового базування (МПТБ). Надання вторинної спеціалізованої медичної допомоги забезпечує КНП «Кобеляцька міська лікарня» міської ради, яка обслуговує жителів Кобеляцької, Білицької та частини Козельщинської територіальних громад Полтавської області, а також частково Царичанської громади Дніпропетровської області.

Рівень кадрового забезпечення медичної галузі залишається одним із важливих показників функціонування системи охорони здоров'я громади.

Таблиця 2.6 Динаміка кадрового забезпечення закладів охорони здоров'я

Показник	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	01.01.2026
КНП "Кобеляцький Центр ПМСД" міської ради					
Кількість лікарів, осіб	17	16	17	18	20
Кількість медичного персоналу, осіб	54	50	49	48	48
КНП "Кобеляцька міська лікарня" міської ради					
Кількість лікарів, осіб	53	51	53	56	56
Кількість медичного персоналу, осіб	122	130	127	125	123

Аналіз кадрового забезпечення свідчить про поступове збільшення кількості лікарів у закладах охорони здоров'я громади. Зокрема, у КНП «Кобеляцький Центр ПМСД» кількість лікарів зросла з 17 осіб у 2022 році до 20 осіб у 2026 році. У КНП «Кобеляцька міська лікарня» кількість лікарів також має позитивну

динаміку та становить 56 осіб станом на 01.01.2026 року. Водночас кількість середнього медичного персоналу демонструє тенденцію до поступового скорочення, що може негативно впливати на якість та доступність медичних послуг, особливо у сільській місцевості.

Одним із ключових показників стану здоров'я населення є структура смертності.

Таблиця 2.6 Кількість померлих за причинами смерті, осіб

Показники	2025 рік (дані міської лікарні)	2025 рік (дані центру ПМСД)	2025 рік (разом)
Померло - всього:	162	467	629
з них від хвороб системи кровообігу	90	335	425
від новоутворень	32	54	86
від хвороб органів травлення	13	24	37
від хвороб органів дихання	10	7	17
від деяких інфекційних хвороб	3	3	6
від туберкульозу	0	1	1
від хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ)	1	1	2
від зовнішніх причин захворюваності та смертності	0	20	20

Аналіз причин смертності свідчить про домінування хронічних неінфекційних захворювань. Основною причиною смертності залишаються хвороби системи кровообігу, частка яких становить 67,5 % від загальної кількості померлих. Це вказує на необхідність посилення профілактичної роботи на рівні первинної медичної допомоги, популяризації здорового способу життя та розвитку кардіологічної допомоги. Значною також є частка смертності від новоутворень (13,7 %), що свідчить про актуальність ранньої діагностики та необхідність розширення програм профілактичних обстежень і скринінгів. Серед інших причин смертності важливе місце займають хвороби органів травлення, органів дихання, інфекційні захворювання та зовнішні причини смертності.

На стан здоров'я населення суттєво впливають і екологічні чинники, зокрема якість атмосферного повітря, водних ресурсів, стан ґрунтів та кліматичні особливості території. У зв'язку з цим питання збереження здоров'я населення, у тому числі мінімізації негативного впливу факторів навколишнього природного середовища, перебувають на постійному контролі виконавчого комітету Кобеляцької міської ради.

Загалом система охорони здоров'я громади функціонує стабільно та забезпечує базові потреби населення у медичних послугах. Водночас актуальними залишаються питання подолання демографічної кризи, кадрового забезпечення медичної галузі, розвитку профілактичної медицини, підвищення доступності медичних послуг у сільській місцевості та покращення стану громадського здоров'я населення.

Ймовірний стан здоров'я населення, якщо проєкт ДДП не буде затверджено. У разі незатвердження документа державного планування можливе погіршення окремих показників громадського здоров'я внаслідок збереження негативного впливу екологічних факторів, демографічної кризи та недостатнього розвитку інженерної й соціальної інфраструктури. Особливо актуальними залишатимуться проблеми серцево-судинних захворювань, старіння населення та нерівного доступу до медичних послуг у сільській місцевості.

3.ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Повномасштабна російська збройна агресія та воєнні дії на території України призвели до значних наслідків у різних галузях, включаючи економіку, політику, безпеку та гуманітарну сферу. Головна мета виконавчих органів міської ради – забезпечення відновлення сталого розвитку громади, підвищення комфортності проживання громадян за рахунок відбудови, відновлення та розвитку інженерно транспортної інфраструктури, вирішення соціальних і гуманітарних питань, забезпечення гідних умов життя та підвищення добробуту населення на підставі позитивних структурних зрушень в економіці, забезпечення розвитку та підвищення її конкурентоспроможності із закладанням інноваційно інвестиційної бази.

Економічна та соціально гуманітарна політика здійснюватиметься відповідно до поставлених завдань та сформованих пріоритетних заходів роботи на 2026 рік і спрямовуватиметься на вирішення наявних проблем та подальший розвиток громади, в тому числі в умовах наслідків військової агресії рф.

Стратегія визначає пріоритетні напрями соціального і економічного розвитку, враховує екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного, стабільного соціально-економічного розвитку громади та підвищення якості життя населення.

Проблеми та нагальні питання, які наявні на сьогоднішній день для Кобеляцької міської територіальної громади та потребують вирішення для успішного соціально-економічного розвитку громади:

- негативна демографічна ситуація;
- високий рівень відтоку трудових ресурсів;
- недостатній механізм стимулювання до інвестування суб'єктів господарювання та потенційних інвесторів;
- недостатня спроможність бюджету громади для її економічного та соціального розвитку;
- недостатній рівень купівельної спроможності населення;
- зростання вартості енергоресурсів та нестабільність національної валюти.

Вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення, при впровадженні заходів, може мати як позитивні, так і негативні наслідки. Реалізація заходів Стратегії при існуючому стані дозволяє покращити соціально-економічні умови життя і діяльності регіону.

За інформацією Міністерства охорони здоров'я, найбільш несприятливому впливу шкідливих факторів підлягає населення, яке мешкає в межах санітарно захисних смуг промислових підприємств, що є порушенням вимог «Державних санітарних правил планування та забудови населених місць»: у міських поселеннях 3,4 % проб атмосферного повітря містять забруднюючі речовини у концентраціях, що перевищують гранично допустимі, у сільських поселеннях – 1,3%. Значний негативний вплив на стан ґрунтових вод чинить забруднення нафтопродуктами. Забруднення між пластових підземних вод носить локальний характер, залежить від техногенного навантаження на геологічне середовище та захищеності підземних вод. Ділянки забруднення між пластових підземних вод знаходяться, переважно, у зоні впливу поверхневого комплексу видалення дренажних вод, невпорядкованих складів зберігання промислових відходів, мінеральних добрив, отрутохімікатів та непридатних хімічних засобів захисту рослин, сільгоспвиробників та інших локальних об'єктів, що впливають на стан підземних вод.

З огляду на це, заходи Стратегії, які реалізуються у сфері АПК та орієнтовані на її прискорений інноваційний розвиток, мають розглядитися як зони підвищеної уваги. Концепція об'єктів захоронення відходів у місцях локалізації виробництва та населення, превалююче забруднення довкілля основними суб'єктами ЖКГ, значний вплив транспортної інфраструктури на комфортність умов проживання населення зумовлюють розглядати всі заходи Стратегії, спрямовані на модернізацію соціальної та виробничої інфраструктури регіону, як зони підвищеної уваги. Оскільки в Стратегії передбачені заходи, спрямовані на забезпечення комфортних та безпечних умов для життя населення регіону, то її реалізація з високою ймовірністю має зменшити негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, від чого можна очікувати позитивні результати на всій її території.

На території Кобеляцької міської територіальної громади розташовані об'єкти природно-заповідного фонду, підтримання та збереження якого є передумовою гармонійного розвитку території та забезпечення здоров'я населення регіону. Концентрація об'єктів захоронення відходів у місцях локалізації виробництва та населення, створює дисбаланс у антропогенному навантаженні на території регіону.

До Стратегії включені заходи щодо підвищення ефективності управління відходами, реалізація яких дозволить позбутись асиметричності та екологічного тиску на основні місця їх зберігання і накопичення. Заходи Стратегії, орієнтовані на формування екологічної культури та свідомості населення, дозволять підтримувати і поліпшити стан довкілля та умови життєдіяльності населення регіону. На основі оцінок, можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії:

1. **Ймовірний вплив на атмосферне повітря.** Можливий частковий негативний вплив, а саме: збільшення кількості одиниць транспорту внаслідок розвитку транспортної інфраструктури, а також проведення ремонтних робіт автомобільних доріг призведе до збільшення кількості викидів у атмосферу від пересувних джерел, це ймовірно може призвести до погіршення якості повітря; можливі позитивні наслідки - поліпшення якості атмосферного повітря: зменшення рівня забруднення атмосферного повітря; впровадження у виробництво нових сучасних технологій та технічне переоснащення виробництва; обґрунтоване скорочення споживання традиційних видів паливно енергетичних ресурсів, у першу чергу імпортованого природного газу. При будівництві та експлуатації об'єктів згідно Стратегії, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря будуть здійснюватися від стаціонарних джерел (розрахункові та фактично заміряні приземні концентрації яких не повинні перевищувати значення гранично допустимих концентрацій (ГДК)) та пересувних джерел забруднення, а саме викиди автомобільного транспорту. При дотриманні норм природоохоронного законодавства, рекомендацій, технологічних режимів проектувана діяльність буде чинити мінімальний вплив на повітряний басейн.

2. **Ймовірний вплив на водні ресурси.** Позитивні наслідки: покращення стану водних ресурсів області: зменшення обсягів скидів у водойми області шляхом реконструкції та будівництва очисних споруд; реалізація проектів по відновленню і підтриманню сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок. В період будівництва об'єктів та їх експлуатації, які можуть бути створені в рамках реалізації Стратегії, буде забезпечено виконання заходів для унеможливлення шкідливого впливу на водне середовище.

3. **Ймовірний вплив на клімат.** Змін мікроклімату в результаті реалізації заходів Стратегії не очікується, оскільки в результаті експлуатації об'єктів відсутні значні виділення теплоти, інертних газів, вологи. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів реалізації заходів Стратегії на навколишнє середовище, відсутні. Відповідно до рекомендацій Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 31.10.2024 року №1382 «Методичні рекомендації щодо врахування кліматичного компонента в документах державного планування та під час здійснення стратегічної екологічної оцінки» враховано специфіку розгляду питань впливу на клімат, яка відрізняється від впливу на інші компоненти довкілля. Негативні наслідки, що можуть збільшувати вплив на клімат, а саме – збільшують викиди та зменшують 5 поглинання ПГ: збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок: збільшення площі виробничої забудови; збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування; збільшення використання транспорту. Одноразові викиди ПГ під час проведення ДДП: проведення підготовчих та будівельних робіт за рахунок викидів вихлопних газів техніки, земельні роботи.

4. **Ймовірний вплив на управління відходами** - позитивні наслідки: планується перехід здебільшого на контейнерний спосіб збирання відсортованих відходів. В цілому передбачається забезпечення екологічної безпеки у сфері операцій з управління відходами, в тому числі забезпечення екологічно безпечного

збирання, перевезення, зберігання, оброблення, видалення, знешкодження і захоронення відходів.

5. **Ймовірний вплив на земельні ресурси** - внаслідок реалізації Стратегії не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози; позитивні наслідки: внесення відомостей до Державного земельного кадастру про земельні ділянки державної та комунальної власності підприємств, установ та організацій, які мають в користуванні земельні ділянки, але відомості про які не внесені до Державного земельного кадастру; забезпечення ефективності використання земельних ресурсів; підвищення цінності земельних ресурсів, зменшення зсувів земель. Постійного впливу на елементи ґрунтового середовища в умовах проектування та будівництва не передбачається. Але частково можливий варіант порушення (руйнування) ґрунтів під час будівництва (трансформація шарів землі), руху транспортних засобів, вібрацій від процесів виробництва, які можуть підсилюватись під впливом природних чинників – вітру, дощових потоків, а тому слід здійснити рекультиваційні заходи зі збереження родючого шару та відновлення порушених ділянок шляхом заходів фітомеліорації зеленими насадженнями та стійкими газонними сумішами.

6. **Ймовірний вплив на геологічне середовище.** Здійснення діяльності не виключатиме значні впливи на основні елементи геологічної структурно тектонічної будови та не викликатиме змін існуючих ендегенних і екзогенних явищ природного й техногенного походження (зсувів, селів, сейсмічного стану та інш.), а окремі заходи приведуть до покращення ситуації з зсувами.

7. **Ймовірний вплив на ландшафти.** Реалізація Стратегії сприятиме збереженню природного ландшафтного різноманіття. Упорядкування стихійних звалищ і мінімізація забруднення сприятиме покращенню естетичної якості території та забезпечить умови для відновлення природних екосистем, що позитивно впливатиме на сталий розвиток громади.

8. **Ймовірний вплив на біорізноманіття, природоохоронні території та об'єкти історико-культурної спадщини.** Значних змін в системі дослідженої території в результаті реалізації заходів Стратегії не прогнозується. Незначним, короткопливним об'єктом впливу на тваринний світ під час будівництва служитиме робота будівельної техніки та інвентарю. З огляду на характері запланованих робіт, значного впливу на місцеву фауну та флору не очікується. Важливою пропозицією щодо поліпшення навколишнього середовища є формування газонної мережі, озеленення вільних від забудови територій багаторічними деревами, у тому числі декоративними формами, антропотолерантними видами та догляд за ними. Стратегією не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду та екомережу області. Об'єкти всесвітньої спадщини, їх території та буферні зони, об'єкти культурної спадщини, їх території та зони охорони пам'яток культурної спадщини, об'єкти археологічної спадщини, історико-культурні заповідники – на території громади відсутні.

9. Ймовірний вплив на здоров'я населення та інфраструктура - наслідки позитивні: поліпшення санітарно-епідеміологічної та санітарно-епізоотичної ситуації; поліпшення сфери охорони здоров'я, освіти, фізичної культури; поточний ремонт вулиць та тротуарів, ремонт мереж водопроводу та зливової каналізації; негативний вплив на стан здоров'я чи захворюваність населення не очікується. Ймовірний вплив на здоров'я населення Серед ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування можна віднести: якість атмосферного повітря на ділянках впливу автотранспорту та під час експлуатації проєктованих об'єктів. При реалізації проєктних рішень не очікуватиметься негативного впливу на здоров'я населення. Здійснення викидів забруднюючих речовин за умов дотримання гранично допустимих концентрацій не створюватиме факторів негативного впливу на здоров'я місцевого населення.

Утворені відходи організовано збиратимуться та направляються відповідно до призначення на видалення/ складування/ переробку/ знешкодження згідно чинних нормативних вимог. Рівні шуму, вібрації не повинні перевищувати гранично допустимі концентрації та норми допустимого впливу.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

До найбільш актуальних екологічних проблем громади належать недостатній рівень централізованого водопостачання та водовідведення, наявність техногенно забруднених територій і стихійних сміттєзвалищ, недосконалість системи управління відходами, забруднення поверхневих та підземних водних об'єктів, деградація земельних ресурсів, висока розораність території, поширення карантинних рослин, а також локальне забруднення атмосферного повітря. Частина зазначених проблем має довготривалий характер та потребує реалізації комплексних природоохоронних і організаційних заходів.

Водночас громада має потенціал для покращення екологічної ситуації завдяки розвитку системи управління відходами, модернізації інженерної інфраструктури, впровадженню енергоефективних технологій, розвитку альтернативної енергетики, реалізації екологічних проєктів та участі у державних і міжнародних програмах підтримки. Важливими передумовами для цього є також наявність природно-заповідних територій, водних ресурсів, лісових масивів та сприятливого природно-рекреаційного потенціалу громади.

З метою комплексної оцінки екологічної ситуації, визначення основних проблем, потенційних можливостей та ризиків для подальшого розвитку громади проведено SWOT-аналіз. SWOT-аналіз є ефективним інструментом стратегічного планування, який дозволяє визначити сильні та слабкі сторони, а також можливості й загрози у сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки. Результати аналізу можуть бути використані під час прийняття стратегічних, середньострокових та короткострокових управлінських рішень щодо вдосконалення екологічної політики громади та реалізації природоохоронних заходів.

Таблиця 4.1 SWOT-аналіз екологічної ситуації в Кобеляцькій громаді

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
Зручне географічне розташування та розвинене транспортно-логістичне сполучення.	Обмеженість фінансових коштів на забезпечення екологічної безпеки і створення відповідної інфраструктури.
Значний розвиток агропромислового комплексу, що надає фінансові прибутки. Наявність високопродуктивних земельних ресурсів (68% земельного фонду громади землі с/г призначення).	Висока розораність сільськогосподарських угідь, наявність деградованих, ерозійно небезпечних угідь.
Наявні об'єкти промислового комплексу. Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.	Наявність об'єктів забруднення довкілля (у т.ч. викиди промпідприємств, автотранспорту, як наслідків - парникових газів).
Наявність об'єктів ПЗФ, об'єктів Смарагдової мережі, природно-рекреаційного	Забруднення поверхневих і підземних вод, захаращеність річок та ставків, наявність

<p>потенціалу, водних ресурсів, лісових масивів, що дозволяє розвивати зелений туризм.</p> <p>Наявність біологічного та ландшафтного різноманіття (ліси, лісосмуги, річка Ворскла, Дніпровське водосховище)</p>	техногенно забруднених територій (звалищ ТПВ), викиди парникових газів.
	Недостатній рівень озеленення населених пунктів громади. Наявність на території громади карантинних рослин (амброзії полинолистої).
	Можливі ерозійні процеси, обумовлені розораністю території.
<p>Наявність потенційно вільних територій для розвитку рекреації, об'єктів туризму.</p>	Низький рівень розвитку зеленого туризму
	Недостатній захист рідких видів флори та фауни.
<p>Наявність екологічних програм та проектів громади, у тому числі направлених на формування екологічної свідомості населення. Створена система централізованого вивезення ТПВ і роздільного збирання пластику.</p>	Недостатній рівень забезпеченості населених пунктів громади централізованим водопостачанням та водовідведенням та не відповідність джерел питного децентралізованого водопостачання санітарним нормам.
	Виникнення екологообумовлених захворювань, зокрема через наявність техногенно забруднених територій та забруднення питної води.
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
<p>Модернізація виробничих потужностей промислових підприємств, встановлення новітніх технологій очистки шкідливих викидів від промислових підприємств, екологізація підприємств відповідно міжнародних стандартів.</p>	<p>Недостатній рівень стимулювання підприємств впроваджувати екологоорієнтовані заходи. Складна демографічна ситуація. Зростання рівня захворюваності у населення внаслідок забруднення довкілля. Низький рівень екологічної свідомості населення.</p>
<p>Розвиток органічного землеробства, проведення заходів, спрямованих на охорону земель, збереження і відтворення родючості ґрунтів.</p>	<p>Висока розораність сільськогосподарських угідь, що призводить до деградації земель та створює загрозу екологічній та продовольчій безпеці громади.</p>
<p>Забезпечення населення громади питною водою нормативної якості в достатній кількості.</p>	<p>Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин (неочищеними / недоочищеними). Наявність у джерелах децентралізованого водопостачання підвищеного вмісту нітритів і нітратів, бактеріологічного забруднення.</p>
<p>Проведення робіт із розчистки і регулювання русел річок.</p>	<p>Замулення річок, ставків, що призводить до підняття рівня ґрунтових вод та як наслідок - матеріальних збитків, виникнення соціальної напруги у місцях проживання людей, де мають місце падіння рівня ґрунтових вод, що пов'язано із порушеним балансовом використання поверхневих вод.</p>
<p>Розробка місцевого плану управління відходами.</p>	<p>Невідлаженість системи управління побутовими відходами, як і загалом в області, накопичення великої їх кількості у місцях видалення відходів.</p>

<p>Використання альтернативних джерел енергії. Збільшення частки використання енергії, що виробляється з відновлювальних джерел та інших альтернативних видів палива.</p>	<p>Енергетична загроза від недостатньої кількості енергетичних ресурсів та їх високої ціни. Недостатній рівень розвитку організаційно-економічного забезпечення системи використання альтернативних джерел енергії (зелених тарифів тощо). Зростання кількості аварійних ситуацій через значний ступінь зносу основних засобів об'єктів інфраструктури у галузі житлово комунального господарства, у першу чергу систем теплопостачання, водопостачання і водовідведення.</p>
<p>Зростання популярності сільського зеленого туризму, об'єктів культурної і архітектурної спадщини серед населення України та іноземних туристів.</p>	<p>Недостатній захист рідких видів флори та фауни, низький рівень лісистості території. Низький рівень обізнаності населення щодо цінності територій і об'єктів природно заповідного фонду та стану довкілля.</p>
<p>Реалізація та фінансування заходів і проєктів державних цільових та бюджетних програм, таких як Національні програми «Плану відновлення України», «Питна вода України», «Розвиток автомобільних доріг України» тощо.</p>	<p>Відсутність механізмів економічного стимулювання для створення нових об'єктів природно-заповідного фонду. Зростання рівня захворюваності у населення внаслідок забруднення довкілля. Особлива загроза - виникнення екологообумовлених захворювань в зоні впливу техногенно забруднених територій</p>
<p>Розвиток ринку вторинної переробки відходів. Можливості отримання додаткового прибутку від використання відходів як вторинних ресурсів.</p>	<p>Забруднення довкілля викидами та скидами звалищ ТПВ, на яких відсутня система захисту довкілля від забруднення, виникнення екологічних ризиків здоров'ю населення, що проживає поруч.</p>
<p>Можливість розвитку ММС з сусідніми громадами у сфері туризму, екології, переробки сировини</p>	

Проведений SWOT-аналіз свідчить, що громада має значний природно-ресурсний та рекреаційний потенціал, однак водночас характеризується наявністю низки екологічних проблем та інфраструктурних обмежень. Основними сильними сторонами є вигідне географічне положення, наявність природоохоронних територій, водних ресурсів, сільськогосподарського потенціалу та реалізація екологічних програм. Разом із тим до слабких сторін належать недостатній рівень розвитку систем водопостачання і водовідведення, висока розораність територій, наявність стихійних сміттєзвалищ, деградованих земель та недостатній рівень вторинної переробки відходів.

Серед можливостей розвитку громади варто відзначити модернізацію промислових підприємств, розвиток органічного землеробства, впровадження альтернативних джерел енергії, розвиток зеленого туризму та реалізацію державних і міжнародних екологічних програм. Водночас основними загрозами залишаються погіршення демографічної ситуації, забруднення водних об'єктів, деградація земельних ресурсів, недостатній рівень екологічної свідомості

населення та ризику погіршення стану здоров'я населення внаслідок забруднення довкілля.

На основі проведеного аналізу стану навколишнього природного середовища Кобеляцької міської територіальної громади, у тому числі стану атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, біорізноманіття, системи управління відходами та здоров'я населення, встановлено, що реалізація проекту Стратегії розвитку громади матиме загалом позитивний вплив на довкілля та є екологічно допустимою.

Заплановані стратегічні та операційні заходи спрямовані на удосконалення системи управління відходами, розвиток альтернативної енергетики, модернізацію систем водопостачання та водовідведення, покращення санітарного стану водних об'єктів, підвищення рівня енергоефективності та формування екологічної свідомості населення. Реалізація зазначених заходів сприятиме покращенню екологічної ситуації та підвищенню рівня екологічної безпеки громади.

Водночас реалізація окремих заходів, пов'язаних із будівництвом, реконструкцією та розвитком інфраструктури, може супроводжуватися тимчасовими локальними впливами на компоненти довкілля. У зв'язку з цим важливим є дотримання природоохоронного законодавства, екологічних вимог та впровадження запобіжних заходів на всіх етапах реалізації Стратегії.

Таблиця 4.2 Основні екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються провадження рішень ДДП

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків,	Територіальна прив'язка	Проектні рішення ДДП
Забруднення атмосферного повітря	Зростання викидів від автотранспорту, котелень та окремих виробничих об'єктів, особливо вздовж доріг із інтенсивним рухом	Вулиці, дорожньо-транспортна мережа, ділянки виробничого, промислового призначення	Ремонт і покращення дорожньої інфраструктури; підвищення енергоефективності об'єктів; підтримка енергетичної стійкості малого та середнього бізнесу; використання відновлюваних джерел енергії, зокрема сонячних електростанцій
Загрози земельним ресурсам і ґрунтам	Погіршення стану ґрунтів через накопичення відходів, забруднення від сільськогосподарської та господарської діяльності, нераціональне використання земель	Території стихійних звалищ, землі с/г призначення	Розвиток системи управління відходами; впровадження роздільного збору сміття; встановлення контейнерів для небезпечних відходів; підвищення екологічної культури населення
Забруднення поверхневих /	Забруднення водоєм через стоки, зношені	річка Ворскла, інші водні об'єкти,	Реконструкція систем водопостачання та водо-

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків,	Територіальна прив'язка	Проектні рішення ДДП
підземних водних об'єктів	мережі, підтоплення та негативний вплив накопичувачів відходів поблизу житлової забудови	прибережні захисні смуги, території поблизу житлової забудови та промислових об'єктів	відведення; оновлення водопровідних мереж; покращення санітарного стану водойм; заходи із захисту водних ресурсів
Загрози біорізноманіттю та природоохоронним територіям	Негативний вплив господарської діяльності, засмічення територій, забруднення вод і ґрунтів	Лісові території, природоохоронні об'єкти та території природно-заповідного фонду	Формування екологічної культури населення; очищення русла річки Ворскла; розвиток рекреаційної інфраструктури; встановлення контейнерів для небезпечних відходів
Загрози рекреаційним зонам та культурній спадщині	Засмічення територій, надмірне навантаження на зони відпочинку, недостатній благоустрій та ризики пошкодження об'єктів культурної спадщини	Прибережні території р. Ворскла, зелені зони, туристично привабливі місця та об'єкти культурної спадщини	Благоустрій зон відпочинку; озеленення територій; очищення прибережних зон; розвиток туристичної та рекреаційної інфраструктури; популяризація об'єктів культурної спадщини
Недосконала система управління відходами	Недостатній рівень сортування та переробки відходів, відсутність власних потужностей для їх утилізації, поява стихійних сміттєзвалищ	Території житлової забудови, промислові території, місця накопичення відходів та території за межами населених пунктів	Розвиток інфраструктури управління відходами; підтримка місцевого бізнесу у сфері переробки; впровадження роздільного збору відходів; встановлення контейнерів для небезпечних відходів
Загрози здоров'ю населення	Вплив забрудненого повітря, шуму, стресових факторів та психологічних наслідків війни	м. Кобеляки, території вздовж автошляхів із інтенсивним рухом, житлові райони	Модернізація медичних закладів; розвиток реабілітаційних і психосоціальних послуг; підтримка ветеранів та їх сімей; підготовка населення до дій у надзвичайних ситуаціях; розвиток соціального та доступного транспорту

Нижче наведено характеристику основних екологічних проблем громади в розрізі компонентів довкілля та потенційних ризиків впливу на здоров'я населення.

Забруднення атмосферного повітря та кліматичні ризики. Основними джерелами забруднення атмосферного повітря на території громади є викиди автотранспорту, діяльність окремих промислових та сільськогосподарських

підприємств, спалювання рослинних залишків і побутових відходів, а також робота котелень та індивідуальних систем опалення у зимовий період. Додатковий тимчасовий негативний вплив на атмосферне повітря можуть спричинити будівельні та ремонтні роботи, пов'язані з розвитком транспортної та інженерної інфраструктури.

Негативний вплив на зміну клімату також чинять викиди парникових газів, зокрема діоксиду вуглецю та метану, які утворюються внаслідок спалювання палива, розкладання органічних відходів та ведення сільськогосподарської діяльності. Висока частка сільськогосподарського виробництва у структурі економіки громади зумовлює необхідність впровадження екологічно безпечних технологій ведення господарства та розвитку енергоефективних рішень.

Забруднення водних ресурсів. Однією з актуальних екологічних проблем громади є забруднення поверхневих та підземних водних об'єктів. Існуючі системи водопостачання та водовідведення у частині населених пунктів потребують реконструкції та модернізації. Значний фізичний знос інженерних мереж спричиняє втрати води та створює ризики потрапляння забруднюючих речовин у водні об'єкти та ґрунти.

Окремою проблемою залишається недостатній рівень забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням. У джерелах децентралізованого водопостачання фіксуються випадки підвищеного вмісту нітратів, нітритів та бактеріологічного забруднення, що створює потенційні ризики для здоров'я населення.

Загрози земельним ресурсам і ґрунтам. Основними загрозами для земельних ресурсів громади є висока розораність території, ерозійні процеси, деградація ґрунтів та нераціональне використання земель сільськогосподарського призначення. Надмірне застосування мінеральних добрив та засобів захисту рослин може призводити до накопичення нітратів у ґрунтах і негативно впливати на якість сільськогосподарської продукції та стан здоров'я населення.

Додатковим чинником забруднення земель є наявність стихійних сміттєзвалищ, які виникають через недостатній рівень екологічної культури населення та неповне охоплення території громади послугами централізованого вивезення відходів.

Загрози біорізноманіттю та природоохоронним територіям. Біологічне та ландшафтне різноманіття громади є важливою складовою екологічної мережі території. Водночас антропогенний вплив, розорювання земель, забудова територій, вирубування лісів та розвиток транспортної інфраструктури призводять до порушення природних екосистем, скорочення місць існування рослин і тварин та збільшення площ деградованих земель.

На території громади поширені карантинні рослини та шкідники, зокрема амброзія полинолиста та американський білий метелик, що негативно впливає на стан природних екосистем і здоров'я населення.

Загрози рекреаційним територіям та культурній спадщині. Основними загрозами для рекреаційних зон громади є порушення вимог містобудівного законодавства, розширення житлової та промислової забудови, а також засмічення територій унаслідок низького рівня екологічної культури населення та туристів. Це може призводити до погіршення стану рекреаційних ресурсів та зниження туристичної привабливості території.

Недосконалість системи управління відходами. Система управління відходами у громаді потребує подальшого розвитку та модернізації. Основними проблемами залишаються наявність стихійних сміттєзвалищ, недостатній рівень охоплення населення послугами зі збору та вивезення відходів, низький рівень сортування та відсутність власних потужностей із переробки відходів. Значна частина відходів потрапляє на несанкціоновані місця видалення, що створює ризики забруднення ґрунтів, водних ресурсів та атмосферного повітря.

Загрози здоров'ю населення. Стан здоров'я населення значною мірою залежить від якості навколишнього природного середовища. Забруднення атмосферного повітря, погіршення якості питної води, недосконалість системи управління відходами та шумове забруднення негативно впливають на стан здоров'я населення та можуть спричиняти загострення серцево-судинних, респіраторних, алергічних та інших захворювань.

Особливої актуальності набувають ризики для населення, яке проживає поблизу автомобільних шляхів із інтенсивним транспортним рухом, промислових об'єктів та техногенно забруднених територій. Водночас негативний вплив на психоемоційний стан населення чинять наслідки воєнних дій, стресові фактори та потреба у розширенні системи реабілітаційної та психологічної допомоги.

Загалом реалізація Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади спрямована на зниження екологічних ризиків, покращення стану довкілля та підвищення рівня безпеки й якості життя населення громади.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП

Проектні рішення ДДП розроблено згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме: Статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань при підготовці документу державного планування:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- заплановані заходи не передбачають вилучення будь-якого невідновного ресурсу;
- спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища в рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту Стратегії було обґрунтовано;
- забезпечення загальної доступності матеріалів Стратегії та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом внесення Заяви та самого Звіту до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки для проведення консультацій з органами, зазначеними у статті 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а також оприлюднює її в порядку, передбаченому частиною четвертою цієї статті, з метою одержання та врахування пропозицій і зауважень громадськості.
- Замовник повідомляє громадськість про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та проекту документа державного планування у порядку, передбаченому частиною четвертою статті 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», та забезпечує вільний доступ громадськості до таких документів протягом усього строку громадського обговорення, визначеного частиною п'ятою цієї статті.
- Повідомлення про оприлюднення проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку розміщується на офіційному веб-сайті замовника, а у сільських населених пунктах - також не

менш як у трьох публічних місцях (на дошках оголошень органів місцевого самоврядування, об'єктів соціально-культурного призначення, на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів, у місцях, визначених та обладнаних органами місцевого самоврядування, та в інших місцях масового перебування населення), та вноситься ним до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки;

- у звіті СЕО надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у питаннях охорони навколишнього природного середовища;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- дотримання вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», зокрема у ст. 19 визначена компетенція виконавчих органів міських, селищних, сільських рад у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Виконавчі органи міських, селищних, сільських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища в межах своєї компетенції:

- ✓ здійснюють реалізацію рішень відповідних рад;
- ✓ координують діяльність підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідного міста, громади, незалежно від форм власності та підпорядкування;
- ✓ організують розробку місцевих екологічних програм;
- ✓ затверджують за поданням обласних державних адміністрацій з питань охорони навколишнього природного середовища для підприємств, установ та організацій ліміти використання природних ресурсів, за винятком ресурсів загальнодержавного значення, ліміти скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, за винятком скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення або навколишнього природного середовища за межами відповідно села, селища, міста;
- ✓ організують управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення на своїй території;
- ✓ формують і використовують місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища у складі місцевих бюджетів;
- ✓ погоджують поточні та перспективні плани роботи підприємств, установ та організацій з питань охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів;

- ✓ забезпечують систематичне та оперативне інформування населення, підприємств, установ, організацій та громадян про стан навколишнього природного середовища, захворюваності населення;
- ✓ організують екологічну освіту та екологічне виховання громадян;
- ✓ приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад можуть здійснювати й інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697-VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 214/95-ВР від 06.06.95 р.) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Законом України від 07 лютого 2017 року № 1830-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування" внесено зміни до Водного кодексу України, згідно з якими дозволи на спеціальне водокористування видаються територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства.

На сьогодні обов'язки щодо видачі дозволів на спеціальне водокористування покладені на територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства у Полтавській області, також правові підстави щодо обмеження водокористування належать Регіональному офісу водних ресурсів у Полтавській області.

Оформлення та затвердження дозволів на спеціальне водокористування має здійснюватися у відповідності до вимог чинного законодавства України та затверджених нормативно – правових актів.

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів». Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України «Про охорону атмосферного повітря» (2707-ХІІ від 16.10.92).

Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично-допустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря», а також посібник з інвентаризації джерел викидів в атмосферне повітря, максимальні допустимі концентрації та «можливі рівні безпечного ефекту» для забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для заселених територій.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-ХІІ від 18.09.1991 р.) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних,

радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017 р.).

При проведенні СЕО проєкту Стратегії розглядалися можливі шляхи вирішення екологічних проблем громади, що забезпечать досягнення цілей державної екологічної політики.

Цілі Стратегії кореспондуються із стратегічними цілями з охорони довкілля та охорони здоров'я населення, визначені у Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 р., Національним планом управління відходами до 2030 року, затвердженому Розпорядженням Кабінету Міністрів України №117-р від 20.02.2019 р., Паризькою угодою, ратифікованою Законом України №1469 від 14.07.2016 р. та іншими нормативно-правовими актами. Відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» при реалізації Стратегії передбачається обов'язкова процедура ОВД для проєктів, планова діяльність яких підпадає під п.2 і п.3. ст.3 даного Закону.

Таблиця 5.1 Екологічні проблеми Кобеляцької міської територіальної громади та можливі шляхи їх вирішення

Екологічні проблеми	Цілі екологічної політики	Шляхи вирішення
Забруднення атмосферного повітря	Покращення якості атмосферного повітря	Впровадження енергоощадних технологій; зменшення втрат тепла в мережах; розвиток альтернативної та відновлюваної енергетики; озеленення населених пунктів; підвищення екологічної свідомості населення та популяризація екологічного способу життя
Забруднення, засмічення поверхневих вод.	Збереження та покращення стану водних ресурсів	Відновлення та очищення річок і водойм; реконструкція мереж водопостачання та водовідведення; покращення санітарного стану водних об'єктів; раціональне використання водних ресурсів; підвищення екологічної культури населення
Накопичення твердих побутових та промислових.	Створення сучасної системи управління відходами	Розроблення місцевого плану управління відходами; ліквідація стихійних сміттєзвалищ; впровадження роз-

Екологічні проблеми	Цілі екологічної політики	Шляхи вирішення
		дільного збору сміття; направлення вторинної сировини на переробку; покращення технічного забезпечення сфери поводження з відходами; проведення інформаційних кампаній для населення
Забруднення та деградація ґрунтів	Збереження родючості ґрунтів та зменшення деградації земель	Раціональне використання земельних ресурсів; зменшення площ забруднених територій; впровадження екологічних методів землеробства; проведення заходів із захисту ґрунтів від виснаження та ерозії; підвищення екологічної культури землекористувачів
Зменшення біологічного та ландшафтного різноманіття	Збереження та відновлення природних екосистем	Охорона природно-заповідних територій; розвиток рекреаційних зон і зеленого туризму; створення та відновлення екостежок і туристичних маршрутів; озеленення території громади; проведення екологічних акцій; боротьба з карантинними та шкідливими рослинами
Зменшення площі зелених насаджень	Розширення та збереження зелених зон	Озеленення населених пунктів; створення нових парків і скверів; відновлення лісових насаджень; догляд за зеленими зонами; підвищення рівня екологічної свідомості населення
Ризики виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру	Підвищення рівня безпеки населення та територій	Проведення заходів із попередження надзвичайних ситуацій; інформування населення про можливі ризики; підготовка громади до дій у кризових ситуаціях; зміцнення системи цивільного захисту; підвищення рівня екологічної культури та безпеки

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що Стратегія розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної

громади на період до 2027 року відповідає встановленим на міжнародному, національному та регіональному рівнях цілям екологічної політики, враховують більшість з них і передбачають комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізномаяття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Реалізація заходів, передбачених Стратегією, може супроводжуватись появою прямих та опосередкованих наслідків, як для окремих компонентів довкілля, так і сукупним впливом на природні процеси та комплекси.

Таблиця 6.1 Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Стратегії

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	так	ймовірно	ні	
Атмосферне повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			•	
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел			•	+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			•	+

4. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			•	
Водні ресурси				
5. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			•	++
6. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			•	
7. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			•	+
8. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			•	+
9. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			•	
10. Порушення гідрологічного та гідохімічного режиму малих річок регіону?			•	+
11. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			•	
12. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			•	
Відходи				
13. Збільшення кількості утворених побутових відходів?			•	++
14. Збільшення кількості утворених чи накопичених промислових відходів, що не є небезпечними?			•	
15. Збільшення кількості небезпечних відходів?			•	
16. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів управління відходами?			•	
17. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			•	
Земельні ресурси				
18. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			•	+

19. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			•	+
20. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			•	
21. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			•	
22. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			•	
23. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			•	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
24. Негативний вплив на об'єкти природно заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			?	
25. Зміни у кількості видів рослин або тварин, чисельності або територіальному представництві?			?	+
26. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			?	
27. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			?	+
28. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико культурної спадщини?			?	++
29. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появи естетично неприйнятних місць, руйнування пам'яток природи тощо)?			?	++
Населення та інфраструктура				
30. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			?	+
31. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або			?	

виникнення нових потреб у житлі?				
32. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			?	++
33. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			•	+
34. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			•	++
35. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	++
Екологічне управління та моніторинг				
36. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	
37. Погіршення екологічного моніторингу?			•	
38. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	++
39. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
Інше				
40. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			•	++
41. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
42. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			•	++
43. Суттєве порушення якості природного середовища?			•	++
44. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			•	
45. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний прямий або			•	

опосередкований вплив на добробут людей?				
--	--	--	--	--

Серед ключових наслідків реалізації Стратегії, а також з огляду на період її реалізації, доцільно зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу Стратегії на довкілля.

Вплив на атмосферне повітря: не передбачається погіршення стану атмосферного повітря. Стратегія не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Стратегія передбачає реалізацію завдань, спрямованих на покращення якості атмосферного повітря: зменшення рівня забруднення атмосферного повітря, зокрема через ремонт автомобільних доріг.

Вплив на водні ресурси: Стратегія не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Стратегія передбачає будівництво, реконструкція, ремонт об'єктів водопостачання та водовідведення у громаді, що приведе до покращення стану водних ресурсів. Передбачається відновлення та оздоровлення водних екосистем та навколводних ландшафтів, поліпшення якості поверхневих вод. Тому реалізація Стратегії має призвести до покращення стану водних ресурсів.

Відходи: сортування побутових відходів з вилученням вторинної сировини дозволить не допускати суттєвого збільшення обсягів їх накопичення. Крім того, Стратегія не передбачає змін у структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель. Стратегія передбачає упорядкування сміттєзвалищ на території громади та забезпечення надання якісних послуг зі збирання та вивезення побутових відходів. Дані заходи приведуть до покращення управління відходами та зменшення їх кількості та накопичення.

Вплив на земельні ресурси: внаслідок реалізації Стратегії не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії або у характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони: в Стратегії не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття. Натомість позитивний вплив на збереження біорізноманіття буде досягнений внаслідок облаштування туристичної інфраструктури та розвитку видів туризму (культурно-пізнавальний, екологічний, спортивний, пригодницький, релігійний тощо).

Вплив планованої діяльності на території та об'єкти природно-заповідного фонду. В Стратегії не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на об'єкт природно-заповідного фонду. Натомість, реалізація запланованих Стратегією заходів сприятиме раціональному використанню природних ресурсів, збереженню цінних природних комплексів та ландшафтів, біологічного різноманіття, у тому числі природно-заповідного фонду.

Вплив на культурну спадщину: охорона, збереження об'єктів культурної спадщини; охорона, збереження елементів нематеріальної культурної спадщини матиме позитивний вплив. Позитивний вплив на збереження біорізноманіття буде досягнений внаслідок облаштування туристичної інфраструктури та розвитку видів туризму (культурно-пізнавальний, екологічний, спортивний, пригодницький, релігійний тощо).

Вплив на населення та інфраструктуру: Стратегія не передбачає появу нових ризиків на стан здоров'я чи захворюваність населення. Поліпшення санітарно епідеміологічної та санітарно-епізоотичної ситуації на території громади; реконструкція та ремонт об'єктів комунальної інфраструктури, поліпшення системи охорони здоров'я, освіти, фізичної культури, екологічної ситуації позитивно вплине на загальні покращення умов життя і діяльності громадян. Передбачається здійснення ремонтів та реконструкції будівель бюджетних закладів, соціальної сфери із впровадженням енергозберігаючих заходів.

Екологічне управління, моніторинг: Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в сфері екологічної безпеки, натомість передбачено покращення управління відходами та підвищення енергоефективності управління міським господарством.

Кумулятивний вплив: ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, відсутня.

Транскордонний вплив під час реалізації заходів Стратегії відсутній. Таким чином, реалізація Стратегії не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля.

Таким чином, реалізація багатьох заходів та завдань Стратегії може призвести до покращення екологічної ситуації в громаді.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть кумулятивний чи синергійний вплив, відсутня.

У разі реалізації запланованих заходів Стратегії можна очікувати позитивного кумулятивного і синергійного ефектів покращення стану довкілля та здоров'я населення у середньо- і довгостроковій перспективі.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДДП

Досягнення стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади та Плану заходів на 2026–2027 роки передбачає реалізацію комплексу заходів, спрямованих на модернізацію комунальної інфраструктури, підвищення рівня енергоефективності та енергетичної стійкості, забезпечення раціонального використання природних ресурсів, покращення екологічного стану території громади та адаптацію до наслідків зміни клімату.

Водночас реалізація окремих заходів Стратегії може супроводжуватися тимчасовими локальними негативними впливами на компоненти довкілля, зокрема атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, стан зелених насаджень, а також умови проживання населення під час проведення будівельних, ремонтних чи інфраструктурних робіт. Особливої уваги потребують питання модернізації систем водопостачання та водовідведення, поводження з відходами, захисту територій від підтоплення, а також забезпечення екологічної безпеки в умовах воєнного стану.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки визначено перелік завдань і заходів, реалізація яких потребує врахування екологічних обмежень, дотримання вимог природоохоронного законодавства та впровадження запобіжних і компенсацийних заходів. Будівництво та розміщення об'єктів планової діяльності здійснюватиметься відповідно до вимог ДСП 173-96 «Державні санітарні норми та правила забудови населених пунктів», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а також інших нормативно-правових актів у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків реалізації Стратегії передбачено комплекс природоохоронних, організаційних, технічних та інформаційно-просвітницьких заходів, які матимуть позитивний вплив на стан довкілля та здоров'я населення (табл. 7.1).

Таблиця 7.1. Заходи, передбачені для запобігання, зменшення та пом'якшення ймовірного негативного впливу на компоненти довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації цілей і завдань Стратегії та заходів Плану заходів

Складові довкілля, в т. ч. здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП
Атмосферне повітря і клімат	– озеленення території громади, висадка дерев і кущів уздовж доріг та в громадських місцях;

	<ul style="list-style-type: none"> – підтримка та розвиток зелених зон; – впровадження енергоефективних заходів у комунальних закладах; – використання відновлюваних джерел енергії; – підтримка енергетичної стійкості підприємств та об'єктів критичної інфраструктури; – зменшення викидів забруднюючих речовин та парникових газів
Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> - реконструкція та ремонт мереж водопостачання і водовідведення; – контроль технічного стану водопровідної інфраструктури для запобігання аваріям і втратам води; – облаштування бюветів і пунктів доочищення питної води; – благоустрій та очищення джерел і прибережних територій; – заходи з покращення санітарного стану річки Ворскла та малих водойм громади.
Земельні ресурси, надра	<ul style="list-style-type: none"> - проведення заходів із захисту земель від підтоплення, ерозії та деградації; – використання ГІС-технологій для обліку та контролю земель; – оновлення містобудівної документації відповідно до чинного законодавства; – видалення аварійних та сухостійних дерев; – висадка нових зелених насаджень; – регулярне косіння трави та утримання територій загального користування у належному стані.
Відходи	<ul style="list-style-type: none"> – виявлення та ліквідація стихійних сміттєзвалищ; – розвиток системи роздільного збору відходів; – зменшення обсягів захоронення сміття; – проведення інформаційних кампаній щодо правильного поводження з відходами; – покращення екологічної культури населення та бізнесу; – контроль екологічних ризиків від місць накопичення відходів.
Біорізноманіття та природоохоронні території	<ul style="list-style-type: none"> – охорона природних територій та зелених зон громади; – догляд за лісовими насадженнями; – запобігання незаконній вирубці дерев; – посилення контролю за браконьєрством та іншими порушеннями природоохоронного законодавства; – збереження природних екосистем і місць існування тварин та рослин.
Рекреаційні зони та культурна спадщина	<ul style="list-style-type: none"> благоустрій парків, скверів, зон відпочинку та громадських просторів; – догляд за зеленими насадженнями; – видалення аварійних дерев і сухостою; – підтримання належного санітарного стану рекреаційних територій; – збереження об'єктів культурної спадщини та історичного середовища громади.
Здоров'я населення	<ul style="list-style-type: none"> – проведення просвітницьких заходів щодо здорового способу життя; – модернізація медичних закладів та покращення умов лікування; – розвиток реабілітаційних послуг, зокрема для ветеранів та постраждалих від війни;

	<ul style="list-style-type: none"> – облаштування укриттів у закладах охорони здоров'я; – забезпечення безпечних умов проживання населення в умовах воєнного стану; – дотримання екологічних вимог під час проведення будівельних і ремонтних робіт.
--	---

Цілі та завдання Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року та заходи Плану заходів не передбачають реалізації видів діяльності, що можуть спричинити значний негативний вплив на території природно-заповідного фонду, об'єкти культурної спадщини чи інші особливо цінні природні комплекси.

Разом із тим, з огляду на природно-ресурсний потенціал громади та наявні екологічні проблеми, доцільним є посилення заходів у сфері охорони водних ресурсів, земель, зелених насаджень та біорізноманіття. Особливо актуальними для Кобеляцької громади залишаються питання покращення санітарного стану річки Ворскла та малих водотоків, зменшення втрат води в мережах, модернізації систем водовідведення, ліквідації стихійних сміттєзвалищ, а також захисту територій від підтоплення та деградації земель.

Для покращення якості атмосферного повітря та підвищення кліматичної стійкості території громади доцільно передбачити подальше озеленення населених пунктів, створення захисних зелених насаджень уздовж автошляхів, впровадження енергоефективних технологій та використання відновлюваних джерел енергії на об'єктах комунальної сфери.

У сфері управління водними ресурсами рекомендується розроблення та реалізація місцевої програми «Питна вода», проведення реконструкції систем водопостачання та водовідведення, облаштування локальних систем доочищення питної води, а також здійснення заходів щодо підтримання належного гідрологічного та санітарного стану річки Ворскла.

Для запобігання забрудненню та деградації земель необхідно забезпечити реалізацію ґрунтозахисних, агролісомеліоративних та протиерозійних заходів, оновлення містобудівної документації відповідно до чинного законодавства, належне водовідведення поверхневих вод, а також систематичне утримання зелених зон та територій загального користування.

У сфері поводження з відходами пріоритетними залишаються розвиток системи роздільного збору побутових відходів, зменшення обсягів захоронення відходів, ліквідація стихійних сміттєзвалищ, проведення інформаційно-просвітницьких кампаній та підвищення екологічної свідомості населення.

В умовах воєнного стану та зростання безпекових ризиків особливого значення набувають заходи із забезпечення безперебійного функціонування критичної інфраструктури, підвищення енергетичної стійкості комунальних закладів, облаштування укриттів у закладах охорони здоров'я та створення безпечних умов для проживання населення.

Основними інструментами забезпечення екологічної безпеки під час реалізації Стратегії залишатимуться постійний моніторинг стану навколишнього природного середовища, дотримання вимог природоохоронного законодавства,

проведення екологічної просвіти населення, а також залучення міжнародної технічної допомоги та інвестицій для реалізації природоохоронних і кліматично орієнтованих проєктів.

На всіх етапах реалізації Стратегії та Плану заходів визначені цілі, завдання та заходи здійснюватимуться відповідно до вимог Водного кодексу України, Земельного кодексу України, законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону земель», «Про охорону атмосферного повітря», «Про управління відходами», «Про природно-заповідний фонд України» та інших нормативно-правових актів у сфері охорони довкілля та екологічної безпеки.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СЕО, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

Проект Стратегії Кобеляцької міської територіальної громади є плановим документом. Стратегія спрямована на дотримання екологічних стандартів. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії вказує на те, що реалізація Стратегії позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони та культурну спадщину.

У процесі здійснення СЕО було розглянуто наступні альтернативи:

- альтернатива 1 «Нульовий сценарій»;
- альтернатива 2 «Прийняття Стратегії»;
- альтернатива 3: «Реалізація окремих заходів Стратегії» Альтернатива 1 «Нульовий сценарій» – опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження Стратегії.

При обранні Альтернативи 1, ситуація залишиться без змін.

➤ Заходи з покращення умов проживання мешканців територіальної громади не реалізовуватимуться. Все це призведе до погіршення соціально-побутових умов в громаді, невідповідності державної політики, визначеної реаліями часу.

➤ В разі залишення ситуації в Кобеляцької ТГ без позитивних змін, проблеми, які є на теперішній час, залишаться та будуть мати тенденцію до подальшого негативного розвитку та впливу на навколишнє природне середовище та населення громади.

Поставлена мета з забезпечення відновлення стабільного функціонування економіки, розвитку інвестиційного середовища, створенню умов для комфортного життя мешканців громади, покращення навколишнього природного середовища досягнута не буде.

Крім того, не забезпечується дотримання ст.143 Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про правовий режим воєнного стану», від 12.05.2015 р. №389-VIII, «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів 33 України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій», постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (із змінами), Указ Президента України «Про утворення військових адміністрацій» від 24.02.2022 р. №68/2022, з урахуванням завдань інших документів державного планування, а саме: Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019); Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Обрання Альтернативи 2: Прийняття Стратегії дозволить досягнути стратегічного бачення розвитку громади та виконати Стратегічні цілі Стратегії з визначенням відповідальних за виконання та індикаторів виконання. Виконання Стратегії дозволить створити на території громади безпечне, екологічно чисте, енергетично ефективне середовище з якісною питною водою та інфраструктурою, якісними та доступними медичними, соціальними та публічними послугами, сприятиме, розвитку інвестиційного середовища.

Реалізація ДДП дасть змогу:

1. Підвищити економічну спроможність та інвестиційну привабливість громади.
2. Створити умови для комфортного життя мешканців громади, підвищити рівень отримання ними публічних та соціальних послуг, рівень надання мешканцям медичної допомоги.
3. Сприяти розвитку культури та спорту на території громади.
4. Формувати громаду як згуртовану спільноту з активними, здоровими та мобільними мешканцями.
5. Відновити дорожнє покриття та поліпшити транспортну інфраструктуру громади.
6. Налагодити на території ефективну систему збору та вивозу побутових відходів.

Альтернатива 3: «Реалізація окремих заходів Стратегії» – часткове прийняття окремих Стратегії. Це передбачає реалізацію лише найневідкладніших заходів, таких як покращення транспортної інфраструктури, системи збору відходів та підвищення якості публічних послуг. Такий підхід дозволить частково вирішити актуальні проблеми громади без повного прийняття Стратегії, що дасть змогу мінімізувати витрати та зосередитися на найкритичніших напрямках розвитку. Обрання часткової стратегії не відповідає довгостроковим інтересам громади, оскільки вона не забезпечує комплексного підходу до розвитку. Таке вибіркове виконання заходів може призвести до незбалансованого розвитку, де одні проблеми вирішуються, а інші залишаються поза увагою, що погіршить загальну ситуацію в майбутньому. Відсутність системного підходу також суперечить державним та регіональним політикам, які орієнтовані на сталий розвиток та забезпечення стратегічного планування.

Відповідно, було обрано Альтернатива 2 – Прийняття «Стратегія розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 роки та План заходів Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади до 2027 роки на 2026 2027 роки».

Таблиця 8.1 Оцінка ймовірного негативного впливу на довкілля та стан здоров'я населення відповідно до контрольного переліку за альтернативними варіантами

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив		
	Нульовий сценарій	Прийняття Стратегії	Реалізація окремих заходів
Атмосферне повітря			

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив		
	Нульовий сценарій	Прийняття Стратегії	Реалізація окремих заходів
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?	+/-	+/-	+/-
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	+/-	++	+
3. Погіршення якості атмосферного повітря	+	-	+
4. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?	+/-	+/-	+/-
Водні ресурси			
5. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?	+	-	+
6. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?	+	+/-	+
7. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?	-	++	-
8. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?	+/-	+/-	+/-
9. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?	-	-	-
10. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?	+	-	+
11. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?	+/-	-	+/-
12. Забруднення підземних водоносних горизонтів?	+/-	-	+/-
Відходи			
13. Збільшення кількості утворюваних побутових відходів?	+/-	-	+/-
14. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів „відходи, що не є небезпечними“?	+/-	-	+/-
15. Збільшення кількості небезпечних відходів?	+/-	+/-	+/-

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив		
	Нульовий сценарій	Прийняття Стратегії	Реалізація окремих заходів
16. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів управління відходами?	+/-	-	+/-
17. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?	+/-	+/-	+/-
Земельні ресурси			
18. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?	+	+/-	+
19. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?	+/-	-	+/-
20. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?	+/-	-	+/-
21. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літо генної основи або зміни геологічної структури?	-	-	-
22. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?	+	-	+
Населення та інфраструктура			
30. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?	+	+	+
31. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?	-	-	-
32. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?	-	+	+
33. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?	+/-	++	+/-
34. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?	+	++	+
35. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?	+	-	+
Екологічне управління та моніторинг			
37. Погіршення екологічного моніторингу?	+	-	+
38. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?	+	-	+
Інше			

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив		
	Нульовий сценарій	Прийняття Стратегії	Реалізація окремих заходів
40. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?	+	-	+
41. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?	+/-	-	+/-
42. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?	+/-	-	+/-
43. Суттєве порушення якості природного середовища?	+/-	-	+/-
44. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?	+	-	+
45. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?	+	+/-	+

Стратегічна екологічна оцінка Стратегії здійснювалася в спосіб, що передбачав такий алгоритм дій: визначення ключових екологічних проблем, що стосуються сталого розвитку Кобеляцької територіальної громади; проведення оцінки стану довкілля й виявлення трендів, характерних для окремих компонентів навколишнього середовища та стану здоров'я населення громади; аналіз відповідності цілей Стратегії стратегічним цілям державної екологічної політики; розробка заходів з пом'якшення ймовірних негативних впливів реалізації Стратегії; формулювання пропозицій щодо моніторингу; підготовка звіту про СЕО Стратегії.

З огляду на стратегічний характер проекту, ключове значення у виконанні СЕО мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування. Відповідність цілей та завдань Стратегії загальним цілям державної екологічної політики та цілям, завданням, напрямкам галузевих документів державного планування.

Також проведено аналіз поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я, в розрізі компонентів довкілля (клімату і факторів, що на нього впливають, атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, біорізноманіття та природоохоронних територій, відходів, здоров'я населення та інфраструктури).

Здійснено оцінку ймовірних наслідків виконання цілей та завдань проекту Стратегії, як на окремі компоненти довкілля, так і на комплексні умови територій – стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання

наявних ресурсів, розвиток природних та техногенних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила спрогнозувати потенційний сукупний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації цілей і завдань Стратегії.

Для здійснення СЕО був обраний, також, метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових показників в розрізі компонентів довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану довкілля були використані статистичні дані Державної служби статистики України та офіційні дані органів виконавчої влади, на які покладено функції і завдання спостереження та інформаційного забезпечення державної системи моніторингу довкілля (Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державна гідрометеорологічна служба, Міністерство охорони здоров'я України, та інші), а також обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я.

Окрім того, були проаналізовані доступні дані експертних звітів та аналітичних матеріалів щодо оцінки впливу наслідків повномасштабної воєнної агресії росії проти України на стан довкілля та здоров'я населення.

На основі проведеного аналізу вищезазначених альтернатив, експертним рішенням встановлено, що найсприятливішим із трьох варіантів: Альтернатива 1 «Нульовий сценарій», Альтернатива 2 «Прийняття Стратегії», Альтернатива 3: «Реалізація окремих заходів Стратегії» є варіант Альтернатива 2 «Прийняття Стратегії», тобто затвердження запропонованої Стратегії.

У ході виконання СЕО експерти зіткнулися з рядом проблем, які суттєво ускладнюють більш повне і глибоке здійснення СЕО для Стратегії, зокрема – обмеженість статистичної інформації для аналізу.

Державна служба статистики України не збирає, не структурує і не аналізує достатньо глибоко і повно статистичну інформацію у розрізі основних компонентів сфери охорони довкілля, природокористування та охорони здоров'я на регіональному та місцевому рівнях. Значна частина інформації збирається методом вибірових обстежень, що знижую її точність.

Особливою є проблема пов'язана з збройною агресією російської федерації проти України та введенням воєнного стану, у тому числі обмеження доступу до бази кадастрів та інформаційних систем, включаючи призупинення функціонування Публічної кадастрової карти України.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ СЕО

Стратегічна екологічна оцінка не завершується прийняттям рішення про затвердження Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року. Під час її реалізації необхідно здійснювати моніторинг можливих наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з метою своєчасного виявлення непередбачених негативних впливів та вжиття заходів щодо їх усунення.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник — виконавчий комітет Кобеляцької міської ради — у межах своїх повноважень здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування.

Результати моніторингу щороку оприлюднюються на офіційному веб сайті громади та вносяться до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Моніторинг проводиться з метою:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків реалізації Стратегії;
- перевірки дотримання екологічних вимог;
- оцінки ефективності заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативного впливу;
- своєчасного виявлення екологічних ризиків, не передбачених звітом про СЕО; використання отриманих даних для вдосконалення подальшого планування.

У разі реалізації заходів Стратегії, які можуть підпадати під дію Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», відповідні проекти мають проходити процедуру ОВД у встановленому законодавством порядку.

Моніторинг здійснюється відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року № 1272.

Для забезпечення системності та об'єктивності моніторингу визначаються:

- 1) зміст заходів моніторингу та строки їх виконання;
- 2) кількісні й якісні показники, одиниці вимірювання та цільові значення;
- 3) методи визначення показників;
- 4) періодичність збору, аналізу та порівняння даних;
- 5) способи виявлення наявності або відсутності впливів на довкілля та здоров'я населення.

Моніторинг здійснює виконавчий комітет Кобеляцької міської ради із можливим залученням структурних підрозділів, комунальних підприємств, наукових установ, громадськості та бізнесу.

Перелік індикаторів може уточнюватися залежно від результатів спостережень, умов реалізації Стратегії та появи нових екологічних ризиків.

Результати моніторингу оприлюднюються щороку протягом строку дії Стратегії та через рік після його завершення. У разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом СЕО, вживатимуться заходи щодо їх усунення та, за потреби, внесення змін до Стратегії.

Загальна координація, методичне та інформаційне забезпечення моніторингу покладаються на виконавчий комітет Кобеляцької міської ради.

Програма моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, наведена у таблиці 9.1.

Таблиця 9.1. Пропонована Звітом СЕО програма моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
Охорона атмосферного повітря									
1.1	Кількість промислово-виробничих підприємств, що мають проекти організації санітарно-захисної зони та ступінь їх реалізації	одиниць із загальної кількості зареєстрованих підприємств			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
1.2	Загальні обсяги викидів забруднюючих речовин в	тонн/рік			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
	атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел викидів,				> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту ДДП		
2. Охорона водних ресурсів									
2.1	Кількість домогосподарств, підключених до централізованої системи водопостачання	% від загальної кількості			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту ДДП		
2.2					> 1		Позитивний результат		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
	Кількість домогосподарств, підключених до централізованої системи водовідведення	% від загальної кількості			= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	1 раз на рік	За статистичними даними
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
2.3	Обсяг забору прісної води за рахунок централізованого водопостачання	тис. м3/рік			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
2.4	Обсяг стічних вод від житлово-комунального сектору та промислових підприємств	тис. м3/рік			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
2.5	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів	%			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
							негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
2.6.	Розвиток мереж та споруд системи централізованого водопостачання,	км/рік			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
2.7.	Частка міського і сільського населення, яке має доступ до безпечної питної води гарантованої якості	%			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
							запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту		
Управління відходами									
5.1	Обсяги утворення ПВ на території громади	тонн/рік			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту		
5.2	Обсяги відсортованої вторинної сировини з ПВ	тонн/рік, % від загального обсягу			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
		утворених відходів			< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту		
5.3.	Частка населення, яке охоплено роздільним збиранням побутових відходів	% від загальної кількості			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту		
5.4.	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ	Од.			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	Власні спостереження
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту		
5.5	Співвідношення частки перероблених та утилізованих відходів до утворених	% від загальної кількості			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту		
Розвиток мережі об'єктів природно-заповідного фонду									
6.1		Од.			> 1		Позитивний результат		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
	Загальна кількість об'єктів ПЗФ на території ТГ				= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	1 раз на рік	За статистичними даними
< 1					Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП				
6.2	Площа об'єктів природно-заповідного фонду, їх частка у загальній території громади	Га %			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
6.3	Площі водоохоронних зон та прибережно-захисних смуг водних об'єктів, винесених у натуру згідно з проектами землеустрою, їх частка у загальній площі території громади	Га %			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
6.4	Площа територій національної екомережі в межах ТГ	тис.га			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
							наслідків виконання Проекту ДДП		
Земельні ресурси та ґрунти, використання зелених насаджень									
7.1	Площа орних земель (ріллі) та їх частка у загальній площі території	тис.га , %			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
7.2.	Частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території ТГ	%			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
7.3	Площа земель органічного виробництва, та їх частка у загальній площі сільськогосподарських угідь	тис. га %			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
7.4		тис. га			> 1		Позитивний результат		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
	Площа відновлених земель та екосистем, площа рекультивованих земель та земель, на яких проводяться заходи з консервації				= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	1 раз на рік	За статистичними даними
< 1					Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП				
7.5	Вміст органічного вуглецю у ґрунтах сільськогосподарських угідь	мг/кг ґрунту %			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
7.6	Площа лісів та лісистість територій	тис. га %			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
7.7	Площа зелених насаджень,	тис. га			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
							наслідків виконання Проекту ДДП		
7.8	Частка створення зелених насаджень загального користування,	га/ % від загальної площі населеного пункту			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
Клімат, екологічна просвіта									
8.1	Споживання енергоресурсів установами комунальної власності	МВ год рік			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	Власні дослідження МТГ
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
8.2	Частка енергії, виробленої з відновлювальних джерел, у загальному кінцевому споживанні енергії	%			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	1 раз на рік	
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
8.3	Скорочення обсягу викидів	тCO ₂ рік			< 1		Позитивний результат		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	1 раз на рік	За статистичними даними
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		
8.4.	Підвищення рівня інформування громадян про стан навколишнього середовища	К-сть заходів			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту ДДП		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
Здоров'я населення									
9.1	Рівень захворюваності населення	осіб на 1 тис. населення			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту		
9.2	Природний приріст населення	осіб на 1 тис. населення			> 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					< 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та		

№ з/п	Зміст заходів моніторингу	Одиниця виміру	Кількісні показники			Якісні показники	Показник оцінки	Періодичність	Методи визначення
			Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік до базового, частка				
							пом'якшення негативних наслідків виконання Проєкту		
9.3	Кількість новоутворень	кількість випадків/рік на 1 тис. населення			< 1		Позитивний результат	1 раз на рік	За статистичними даними
					= 1		Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу		
					> 1		Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії		

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Зважаючи на географічне положення розвитку Кобеляцької міської територіальної громади, транскордонні наслідки реалізації проєктних рішень Стратегії для довкілля, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

Проект Стратегії розвитку Кобеляцької міської територіальної громади на період до 2027 року розроблений з урахуванням довгострокових пріоритетів Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки та Плану заходів з її реалізації на 2025-2027 роки, Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки, Регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області (розпорядження Полтавської обласної державної адміністрації від 14.02.2022 № 58).

Концепцією формування Стратегії є імплементація екологічних імперативів у соціально-економічній Кобеляцької міської територіальної громади, що відповідає Основним засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року.

Мета Стратегії розвитку громади полягає у вирішенні спільних проблем і реалізації спільних завдань щодо ефективного розвитку продуктивних сил громади, раціональне використання ресурсного потенціалу, створення комфортних умов життя населення, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення територіальної організації суспільства. Це досягається через спільну реалізацію інтересів влади, громади та бізнесу.

Виходячи з цього, основними стратегічними цілями проєкту ДДП є: удосконалення та модернізація інфраструктури громади; висока якість життя, сталий розвиток людського капіталу; стимулювання економічного розвитку громади. Стратегія є основою для розробки короткотермінових та середньострокових програм економічного і соціального розвитку Кобеляцької міської територіальної громади.

Стратегія ґрунтується на аналізі прогностичних тенденцій соціально-економічного розвитку Кобеляцької міської територіальної громади та враховує: основні стратегічні напрямки та актуальні виклики соціально-економічного розвитку з урахуванням екологічних пріоритетів; вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків; завдання і заходи економічної та соціальної політики влади на період до 2027 року; індикатори ефективності її реалізації та основні прогностичні показники економічного і соціального розвитку на плановий період.

Зміни, які чинять шкідливі впливи на атмосферне повітря, ґрунти, водне середовище (поверхневі та підземні води) у результаті прийняття Стратегії не відбудуться. У цілому відзначається позитивний вплив Стратегії на природні та соціальні умови й задоволення потреб місцевого населення.

Серед головних пропозицій Стратегії стосовно поліпшення стану навколишнього природного середовища можна виділити:

- створити ефективну систему управління відходами, що відповідає сучасним потребам екологічної безпеки;
- забезпечити ліквідацію регульованих шкідливих організмів фітосанітарними заходами;

- забезпечити захист та ощадливе використання рекреаційного потенціалу територій та об'єктів природно – заповідного фонду;
- поліпшення санітарного стану водойм громади, їх благоустрій;
- проведення екологічно просвітницьких заходів на території громади; сприяти розвитку аграрного бізнесу задля раціонального використання і збереження земельного фонд на засадах органічного землеробства;
- забезпечити стале водопостачання населених пунктів;
- забезпечення належного рівня готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Негативний вплив на території з природоохоронним статусом, Смарагдову мережу відсутні.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті.

Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Тому при реалізації заходів Стратегії щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД. При необхідності, проекти планової діяльності будуть проходити процедуру ОВД відповідно до законодавства України.

Таким чином, виконання заходів проєкту Стратегії, буде спрямовано на покращення екологічної, продовольчої безпеки громади, зменшення екологічних ризиків здоров'ю населення та передбачає реалізацію заходів, спрямованих на встановлення, покращення енергопостачання та розвиток альтернативної енергетики, удосконалення системи поводження з відходами, раціональне використання водних ресурсів, зменшення забруднення навколишнього середовища та буде мати позитивний вплив на стан довкілля.

Заходи Стратегії пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом - першочергового забезпечення сталого розвитку, зниження ризиків здоров'ю населення громади.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від виконання заходів Стратегії вказує на те, що реалізація проєкту ДДП позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони, об'єкти ПЗФ.

Це означає, що Стратегія спрямована на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку і не потребує розгляду альтернатив. Визначено, що сценарій без прийняття Стратегії не відповідає законодавству України та

створює загрози населенню громади (умовно прийнятний ризик) внаслідок можливості виникнення еколого обумовлених захворювань населення.

Виконання запланованих заходів з охорони довкілля та здоров'я населення має спиратися на використання сильних сторін Кобеляцької міської територіальної громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

Виконавець

Завідувач сектору економічного
розвитку та інвестицій апарату
Виконавчого комітету
Кобеляцької міської ради

Марина ПЕЛЮХНЯ